

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znana mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Spremembe v Avstriji

Pred par dnevi smo objavili članek svojega poročevalca iz Dunaja, ki je opozarjal, kako se bolj in bolj zaostrojuje nasprotstva med obema kriloma avstrijskega režima, med klerikalnim in hajmverovskim. Iz članka se je videlo, kako razmere dozorevajo in silijo k razčiščenju. Nihče pa takrat ni slutil, da bo tako kmalu prišlo do preloma. Toda že v noči od srede na četrtek je kancelar Schuschnigg izsilil odločitev ter izvagniral iz vlade kneza Starhemberga in njegove najožje prijatelje, kar je vsa-akor le uvod v razbitje hajmvera.

Knez Rüdiger Starhemberg, avstrijski podkancelar in obenem vrhovni hajmverovski voditelj, je nedavno na nekem zborovanju izrekel ponosne besede, da vodi pot k razorožitvi hajmvera samo preko njegovega trupla. Izkazalo se je, da se je knez v ognju govorniškega zanosa poslužil fraze, ki so jo često rabili že večji in mogočnejši od njega, ki pa jo je le malo kdo poskušal držati, če je prišlo do preizkušnje. Tudi tokrat v Avstriji se stvar ni končala tako tragično in zdi se, da bo razorožitev hajmvera šla dosti gladko od rok, kakor so tudi Starhemberga brez posebnih težav izkrcali iz vlade. Vzeli so mu s tem vsako možnost, da po zakonitem potu brani organizacijo, ki mu je omogočila, da se je povzpela do mesta podkancelarja.

Razumljivo je, da so po organizaciji avstrijske vojske, osnovane na splošni vojaški dolžnosti, postale odveč zasebne armade, to tembolj, ker so hajmveri v svoji ljubosumnosti izživljali konflikte z redno vojsko in v zadnjem času vedno česče javno demonstrirali proti vladi in proti kancelarju Schuschniggu. Spor med kancelarjem in podkancelarjem se je bil tako poostрил, da je knez Starhemberg poklical na pomoč svoje priznane staronemško poreklo, s kakršnim se Avstriji prav nihče ne more pohvaliti. Trkajoč na svojo rasno čistost, je knez dejal, da ne bo delal po predpisih, ki jih izdajajo zanj razni Slovani. Mislil je pri tem na kancelarja, čigar ime kljub petim nepotrebnim črkam le nima pravega nemškega zvoka, v svoji površnosti pa se ni spomnil na svojega prijatelja na podtajniški žnidarici, ki je bil obenem s knezom odstranjen iz vlade.

Kancelar dr. Kurt von Schuschnigg je bil toliko previden, da ni naenkrat izkrcal vseh hajmverovskih ministrov. Očividno je njegov namen, napraviti razkol v vrstah Starhembergove vojske, pa je zato odbral v vladi še ministra Baara von Bahrenfelsa in dr. Draxlerja, ki sta člana hajmvera. O obeh je sicer znano, da se nagibljeta bolj na Schuschniggovo nego na Starhembergovo stran, vendar pa je Starhemberg dal v javnost izjavo, da jima je on sam svetoval, naj ostaneta v vladi. Ali je to res bilo tako, ali pa je hotel knez s svojo izjavo samo prikriti razdor v hajmverovskem vodstvu, se zaenkrat ne da ugotoviti. Tudi ni posebnega važno, ker je izven dvoma, da se razkol med hajmverovci ne bo dal preprečiti, ako ga ne bo prehitel razpust organizacije.

Energični ukrep kancelarja Schuschnigga je lahko razumljiv, saj je dosedanja dvojni tir močno slabil udarnost režimskih vrst. Tudi je zelo verjetno, da je knez Starhemberg enako čakal na ugodno priliko, da bi spravi vsa državna oblast v svoje roke, in ga je kancelar potemtakem samo prehitel. Vprašanje pa je, ali bo avstrijski klerikalni režim prenesel še to radikalno operacijo, ki je že tretja ali četrta, odkar se je etabliral. Težko je videti, na kako silo bo kancelar sedaj oprl svoj avtoritativni režim. Zadnje volitve, ki so se vršile še v demokraciji, so pokazale, da so avstrijski volilci po eni tretjini marksisti, po drugi tretjini hitlerjevci in hitlerjevski simpatizerji in samo po eni tretjini pristaši strank, na katere se sedaj oslanja kancelar.

Gotovo so se razmere od takrat precej spremenile. Marksistična in hitlerjevska fronta, zlasti prva, sta izgubili mnogo pristašev, ki so prostovoljno ali prisiljeno stopili v Schuschniggovo domovinsko fronto. Nič manj gotovo pa ni, da domovinska fronta ž njimi ni mnogo pridobila, marveč se je celo okužila z levičarskimi in hitlerjevskimi elementi. Sprit tega dejstva je nesporno treba občudovati kancelarjev pogum, da je sedaj razcepil še ono zanesljivo tretjino. Res je, da se lahko opira na vojsko, toda ta opora mu ne bo mogla zadostiti, kajti danes so razmere v Evropi take, da se tudi noben avtoritativni režim ne da trajno držati samo s pomočjo bajoneta.

Kako se bodo nadalje razvijali politični dogodki v Avstriji, je težko prorokovati. Ako je Starhemberg tak, kakršnega se je kazal, potem najbrž ni mož, ki bi mirno spravil v žep tak silni udarec. In ako ga hajmverovske množice res tako obožujejo, kakor se je na zunanjo zdelo, se tudi one ne bodo brez protesta umaknile. Zato je treba računati z možnostjo, da se bodo ne le nadaljevali, marveč še povečali incidenti, ki so bili na dnevnem redu že par mesecev. Zelo verjetno je tudi, da bodo hitlerjevci spetno izrabili nastalo zmešnjavo ter še po-

Kabinetna revolucija v Avstriji

Kancelar dr. Schuschnigg je izsilil ostavko celotne vlade, sestavil nato novo vlado brez izrazitih heimwehrovcev in prevzel tudi vodstvo patriotske fronte

Dunaj, 14. maja r. Danes na vse zgodaj so posebne izdaje dunajskih listov sporočile javnosti, da so bile v teku pretekle noči izvršene v avstrijski vladi važne spremembe. Dasi se je po zadnjih dogodkih v vladnem taboru s tem že računalo, je način in obseg teh sprememb učinkoval kakor bomba. Krščanski socialci, ki so postali s temi spremembami absolutni gospodarji v dr-

žavi, triumfirajo, v vrstah heimwehrovcev pa vlada ogorčenje, ki ne obeta za nadaljnji razvoj notranjih političnih dogodkov v Avstriji nič dobrega. Splošno prevladuje vtis, da bo kabinetna revolucija, ki jo je izvedel kancelar dr. Schuschnigg, izvala nove notranje nereda in nemire, ki utegnejo dokončno pokopati usodo samostojne Avstrije.

nji minister baron Berger-Waldenegg, kmetijski minister dr. Strobl, minister socialne politike Dobretsberger ter državni podtajnik ministrstva za socialno politiko Schniederisch.

krščanski socialci. Kot kandidata prihajata v poštev bivša ministra tega resora dr. Reiterer in Födermayer.

Prva manifestacija novega kurza

Kakor se govori v vladnih krogih, bodo prihodnje dni sledile velike spremembe na vseh vodilnih mestih. Dr. Schuschnigg je odločil sedaj definitivno obračunati s Heimwehrom in bo v vseh vodilnih mestih v državi upravi odstavil vse pristaše Heimwehra, ki ne bodo brez ugovora prešli v vladni tabor. Za 15. junij bo sklicano na Dunaj veliko manifestacijsko zborovanje kmetov, ki se ga bo po napovedih klerikalnih krogov udeležilo okrog 300.000 ljudi. Schuschnigg je že davno hotel vprizoriti to manifestacijo, toda Starhemberg se je temu vedno protivil.

Schuschniggova ofenziva proti Heimwehru

Ko si je Schuschnigg, ki si je že dolgo prizadeval najti v delavskih krogih zaslono proti heimwehrovski diktaturi, z uvedbo vojaške obveznosti pridobil vojaške kroge, je smatral, da je napočil trenutek, ko lahko prične ofenzivo proti knezu Starhembergu. Nedeljski dogodki na Dunaju so mu bili za to dobrodošel povod. Že v ponedeljek so v klerikalnih krogih napovedovali, da je napočil čas obračuna s Heimwehrom. Te napovedi so se kaj kmalu uresničile. V terek je imel kancelar dr. Schuschnigg s knezom Starhembergom dolgo zaupno konferenco. Kakor se je še le sedaj izvedelo, je kancelar pri tej priliki zahteval nič več in nič manj kakor

ščanskih socialcev. Ob 23. se ni prišlo do nobenega sporazuma, česarvno so že dve uri poprej pozvali inozemske novinarje, češ da bodo dobili informacije o rekonstrukciji vlade.

Ob 23. sta se kancelar Schuschnigg in podkancelar knez Starhemberg skupno podala k predsedniku republike Miklasu ter mu vsak s svojega stališča pojasnila položaj. Predsednik republike si je nad eno uro prizadeval doseči sporazum, a zaman. Niti Schuschnigg, niti Starhemberg ni hotel popustiti. Ob 24. sta se oba vrnila v kancelarsko palačo, kjer so čakali ostali člani vlade.

Schuschniggova podvala

Zatem je dr. Schuschnigg odšel z izjavo, da se kmalu zopet vrne. Odpeljal se je po novno k predsedniku republike ter mu podal ostavko na položaj kancelarja, obenem pa prosil, naj se razrešijo tudi vsi ostali člani vlade. Miklas, ki je eden izmed vodilnih članov klerikalnega tabora, je predlog dr. Schuschnigga sprejel ter mu povelil mandat za sestavo nove vlade, obenem pa vodstvo kancelarskih poslov ter notranjega in zunanjega ministrstva.

Ko se je Schuschnigg nato vrnil v kancelarsko palačo, je tam zbranim članom vlade sporočil, da so razrešeni. Vest je učinkovala kakor bomba, ker na to ni bil nihče pripravljen. Najbolj presenečeni so bili seveda heimwehrovski ministri. Ko jim je še povedal da ima tudi mandat za sestavo nove vlade, je knez Starhemberg s svojimi ministri zapustil sejo ministrskega sveta z izjavo, da tega državnega udara ne bo priznal.

Nova vlada

Dr. Schuschnigg je takoj nato po kratkih razgovorih predložil predsedniku republike očividno že v naprej pripravljeno listo svoje nove vlade. Predsednik republike je takoj podpisal dekret o imenovanju vlade, ki je sestavljena takole:

Zvezni kancelar, zunanji minister in vojni minister: dr. Kurt Schuschnigg;
podkancelar in vodja notranje uprave vključno varnostne službe: Eduard Baar von Bahrenfels;
pravda: Hans Hammerstein — Equord;
prosveta: dr. Hans Pernter;
socialna politika: dr. Josef Resch;
financa: dr. Ludwig Draxler;
trgovina in promet: Fritz Stockinger;

državni podtajnik za narodno obrambo: general Wilhelm Zehner;
državni podtajnik v kancelarjevem uradu: Quido Zernatto.
Minister za kmetijstvo in gozdarstvo še ni imenovan in bo tudi ta resor vodil začasno kancelar dr. Schuschnigg sam.

Homogena klerikalna diktatura

Davi ob 4.30 je bil objavljen o imenovanju nove vlade komunik, ki ugotavlja med drugim:

Dosedanji podkancelar in vodja Heimwehra Ernst Rüdiger knez Starhemberg je bil zaradi načelnih in stalnih nesoglasij s kancelarjem izločen iz vlade. Program nove vlade je koncentracija vseh patriotskih sil v državi. To zahteva tudi združenje političnega vodstva in razjasnitev odnošajev patriotske fronte do državnih ustanov. Zaradi tega je bil knez Starhemberg odstavljen tudi kot vodja patriotske fronte, ki jo bo odselej osebno vodil kancelar dr. Schuschnigg. Na željo kancelarja pa je knez Starhemberg dovolil onim članom Heimwehra, ki jim je bilo ponudeno sodelovanje v vladi, da vstopijo v novo vlado.

Nov član vlade je edino minister socialne politike dr. Resch, ki je vodil več let ta resor v vladi dr. Seipla in dr. Schobra pred uvedbo klerofašistične diktature. Velja za demokratično orientiranega krščanskega so-

Izvagonirani heimwehrovci

Kot heimwehrovska ministra v novi vladi sta deklarirana podkancelar Baar von Bahrenfels in finančni minister dr. Draxler, toda heimwehrovci ju ne priznavajo več za svoja, ker se nagibata bolj na klerikalno, kakor pa na heimwehrovsko stran. V vladnih krogih pa zatrjujejo, da sta polnopravna predstavnika Heimwehra, ki imata prvo dolžnost, da izvedeta razorožitev heimwehrovskih organizacij in njihovo popolno spojitve s patriotsko fronto.

Iz vlade so bili izločeni vsi dosedanja heimwehrovski ministri in sicer poleg podkancelarja kneza Starhemberga tudi značilna pa je za vso evropsko javnost ena okoliščina: knez Starhemberg se je proti svoji izločitvi iz vlade pritožil gospodu Mussoliniju, torej šefu tuje države. Avstrijcem se zdi to menda že kar po sebi umevno in tudi kancelar Schuschnigg je smatral za svojo prvo dolžnost, da po brzojavki sporoči Mussoliniju, kaj je na Dunaju ukrenil.

Nadomestilo nemški nacionalci?

Kar se tiče še nezasedenega resora kmetijskega in gozdarskega ministrstva, se zatrjuje, da je Schuschnigg ta resor namenoma rezerviral, ker ga namerava ponuditi zastopniku nemških nacionalcev, da bi na ta način vsaj nekoliko zabilal homogenost svojega novega klerikalnega kabineta. Ta resor so najprej ponudili koroškemu industriju Haslachnerju, ki pa je sodelovanje v novi vladi odklonil. Sploh so se razgovori z nemškimi nacionalci izjalovili. Nocoj se je zatrjevalo, da bodo tudi ta resor dobili

Starhemberg odpotoval v Rim

Način in obseg sprememb v vladi je izval v heimwehrovskih krogih največje razočaranje, ki se je spremenilo v ogorčenje, ko so zvedeli za podrobnosti. Vse do zdaj nje so bili prepričani, da bodoči kancelar ne more biti nihče drugi, kakor knez Starhemberg. Ta je davi izginil z Dunaja in vse dopoldne niso mogli najti. Še le popoldne se je telefonično javil svojim za-urnikom in jim sporočil, da bo še nocoj ali pa jutri zjutraj z letalom odpotoval v Rim, da se pritoži Mussoliniju zoper postopanje kancelarja dr. Schuschnigga.

Brzojavka Mussoliniju

Kot neposreden povod za izvagoniranje Starhemberga navajajo v vladnih krogih tudi brzojavko, ki jo je včeraj poslal knez Starhemberg brez vednosti ostalih članov vlade Mussoliniju. V brzojavki pravi med drugim:

Spremljajoč z najiskrenejšimi čustvi usodo fašistične Italije, čestitam v popolni meri fašistični solidarnosti v imenu borcev za fašistično misel v Avstriji iz vsega srca k sijajni zmagi italijansko-fašističnega orožja nad barbarstvom k zmagi fašističnega duha nad demokratsko nepoštenostjo in licemerstvom in k zmagi fašistične požrtvovalnosti in odločnosti nad demagoško lažljivostjo. Naj živi zmagaz fašistične misli po vsem svetu!

V klerikalnih krogih navajajo to brzojavko za dokaz, da je predstavil Starhemberg zaradi svoje ultrafašistične ideologije veliko nevarnost za krščansko-socialno stranko in ves klerikalni režim v Avstriji.

Tudi Schuschnigg zagotavlja svojo zvestobo

Dr. Schuschnigg je takoj po sestavi nove vlade poslal Mussoliniju brzojavni pozdrav,

Sestanek italijanskega parlamenta

Poslanska zbornica je brez razprave odobrila odlok o aneksiji Abesinije

Rim, 14. maja. o. Danes ob 16. se je sestala poslanska zbornica. Na dnevnem redu je bila uzakonitev zakonskih ukrepov o aneksiji Abesinije, proglasitvi italijanskega kralja za abesinskega cesarja ter imenovanju maršala Badoglija za italijanskega podkralja v Abesiniji. Seje so se udeležili vsi poslanci v fašističnih uniformah. Galerije in tribune so bile polne ljudi. Na častni tribuni so bili zastopniki vojske, mornarice in senata. V kraljevski loži je seji prisostvovala vojvodinja Ana d' Aosta, v diplomatski loži pa so se ztrali poslanski Nemčije, Avstrije, Madžarske in Japonske. V njihovi družbi je bil tudi baron Aloisi.

Predsednik Ciano je najprej pozdravil zastopnike svojiske dinastije nato pa je takoj otvoril sejo. Tedaj je vstopil v dvorano Mussolini, ki so mu priredili dalje ovacij.

je. Ko so odpeli fašistično himno, so mu izročili šopek rdečih rož.

Mussolini je nato izjavil, na mu je čast predložiti zbornici v uzakonitev kraljevega dekreta z 9. maja 1936 o aneksiji Abesinije, proglasitvi italijanskega kralja za abesinskega cesarja in imenovanju maršala Badoglija za italijanskega podkralja v Abesiniji. Mussolinijeve besede so bile sprejete s novimi ovacijami.

Na njegovo zahtevo je Ciano odredil razpravo po skrajšanem postopku in je bil izvoljen poseben odbor, ki je takoj prišel proučevati oba zakonska načrta. Seja je bila med tem prekinjena.

Ko je odbor zaključil svoje delo, je zbernica brez razprave s kramlacijo usakovala oba dekreta.

Odobritev obrambnih zakonov v čsl. senatu

Praga, 14. maja. AA. Češkoslovaški senat je snoči sprejel zakon, ki daje vladi pooblastilo, da lahko pod gotovimi pogoji razpusti posamezne politične stranke. Senat je tudi sprejel zakon o državnih brambi in zakon o pobujanju vohunstva. Proti zakonom so glasovali samo senatorji, ki pripadajo komunistični stranki in stranki sudetskih Nemcev.

ni razumel češki, ter je kasneje porabil mnoga načela češkoslovaških narodnih socialistov za svojo stranko.

Konec ponemčevanja čsl. rodbinskih imen

Praga, 14. maja. d. Na včerajšnji seji senata je napovedal narodno-socialistični senator Klofač, da je ministrstvo za izo-nenčenje zakonov pripravilo predlog zakona, ki bo prepovedal, da bi se rodbinska imena češkega porekla še nadalje pisala s pokvarjenim pravopisom. Tozadevni popravki bodo v matičnih knjigah izvedeni po uradnem potu. Vsi, ki bodo hoteli dokazati z izpremembo rodbinskih imen svojo pripadnost k češkoslovaški republiki, bodo oproščeni plačila vseh taks in drugih stroškov. Zakon ima namen, popraviti našilstva, ki so bila Čehom in Slovakom prizadeta v prejšnjih časih z germanizacijo in madžarizacijo.

Predlogi za izboljšanje našega srednjega šolstva

Resolucije glavne uprave Jugoslovenskega profesor-skega društva — Nujna potreba novih srednjih šol

V ponedeljek in torek se je glavna uprava Jugoslovenskega društva profesor-skega društva — Nujna potreba novih srednjih šol

Predstavniki vseh sekcij JPD soglasno ugotavljajo, da se vsi pogoji, ki jih razpravlja o stanju organizacije in o raznih stanovskih vprašanjih ter sprejela naslednje sklepe:

Predstavniki vseh sekcij JPD soglasno ugotavljajo, da se vsi pogoji, ki jih razpravlja o stanju organizacije in o raznih stanovskih vprašanjih ter sprejela naslednje sklepe:

Povsem brezpredmetno je vsako teoretično razpravljanje o tem, ali je treba današnje število srednjih šol reducirati ali ohraniti. V zadnjih letih beležimo naše šole približno 8000 učencev letnega prispevka. Ob dejstvu, da sprejme vsak oddelček po 50 učencev, bo treba v nekaj letih otvoriti najmanj 160 novih oddelkov ali 8 celih gimnazij. Dokler je država dolžna, da sprejme v svoje šole vse sposobne učenke, dolžna je odveč razpravljanje o redukciji gimnazij. Dolžnost odločujočih činiteľjev je, da ob pravem času poskrbe, kako naj se 8000 novih učencev ob začetku prihodnjega šolskega leta spravi pod streho.

Profesorji srednjih šol se nahajajo v izredno težkem gnetnem stanju. Zadržanje uradnihskih prejemkov jih je v drugi uradniški stanovi vred privedlo v brezupen položaj. Njihove gnetne razmere pa so še toliko težje, ker so od l. avgusta lani izostala vsa napredovanja srednješolskih profesorjev. Občutek nemoči je zanje toliko bridkejši, ker vsak dan lahko čitajo o napredovanjih v vseh drugih ministrstvih. Zaradi tega se pri vseh profesorjih uveljavlja prepričanje, da so žrtve nekega z ničemer upravičenega izjemnega postopka.

Da bi se to težko stanje izboljšalo, je planarna seja naložila glavni upravi, naj se z vsemi silami zavzame za izpolnitev naslednjih zahtev: Prijavljena načrta novega zakona o srednjih in novega zakona o učiteljskih šolah naj se čimprej spravi pred narodno predstavništvo. Normalno napredovanje srednješolskih učnih moči naj se zagotovi tako, kakor se to v vseh ostalih uradniških strokah. Zato je treba izposlovati izreden kredit in upokojiti vse one profesorje, direktorje in inspektorje, ki so izpolnili 35 let službe. Prevelike gimnazije naj se razbremenijo s tem, da se odpravi nove srednje šole. Premestitve učnih moči naj se vrše same v velikih počitnicah, v roku, ki ga določa zakon o srednjih šolah. Premestitve naj bi odredila posebna komisija, v kateri bi poleg inspektorjev prosvetnega ministrstva sodeloval tudi po en predstavnik glavnega prosvetnega sveta in profesorjskega društva. Z izpremembo uredbe o ureditvi prosvetnega ministrstva naj se brezpogojno ustanove inspektorji pouka po strokah. Do boljših dni bi se mogel v ta namen uporabiti kredit, ki ga določa budžet za odposlance pri maturah.

Vsa podjetja za privatni pouk učencev morajo imeti za svoje delo predhodno dovoljenje prosvetnega ministrstva, v njih morajo poučevati samo strokovno kvalificirane osebe, podvržena pa morajo biti stalni kontroli prosvetnega ministrstva. Razveljaviti je treba sedanje omejitve o zasebnem pouku srednješolskih profesorjev. Te omejitve so bile sklenjene, ko je bil profesorjski stan s posebnim mesečnim dodelkom ločen od drugih uradniških strok in je imel mnogo boljše prejemke kakor zdaj. Odpraviti jih je treba tudi zato, ker so osnovane na nekem nezaupanju, ki ga profesorji niso z ničemer zaslužili. Povsem dovolj je, če se ohrani obveznost, da profesor predloži svojega zavrača prijavi imena onih učencev, ki jih privatno poučuje. Pri novih nastavitvah se je treba ozirati na kvalifikacije posameznih kandidatov brez ozira na spol, prvenstvo pa morajo imeti profesorji, ki so bili svoj čas brez lastne krivde reducirani. Čimprej je treba sprejeti novele zakona o srednjih trgovskih in o srednjih tehniških šolah, z uredbo ministrstva trgovine in industrije pa naj se določijo strokovni inspektorji za trgovske in tehnične stroke.

Beleške

Trumbićevi politični spomini

Dr. Ante Trumbić je pravkar izdal prvo knjigo svojih političnih spominov, ki ji je dal naslov »Suton Avstro-Ugarske i Riječka rezolucija«. V prvem delu svoje knjige razpravlja dr. Trumbić o narodnostnem načelu v bivši Avstro-Ogrski, o cesarju Francu Jožefu in njegovih težnjah, o nastanku dualizma, o avstro-ogrski in hrvatsko-ogrski nagodbi, o falzifikatu v tej pogodbi glede pripadnosti Reke, sploh o vseh političnih pokretih in dogodkih, ko so napotili hrvatske politike, da so se leta 1905. približali madžarski opoziciji pod vodstvom Frana Kossutha, sklenili z njo sporazum na skupno borbo proti Dunaju ter se končno odločili, da z reško resolucijo javno napovedo temeljno spremembo hrvatske politike nasproti Dunaju in Pešti.

Drugi del knjige slika politične razmere in dogodke na Hrvatskem in Madžarskem neposredno pred reško resolucijo. Tu se na prvem mestu spominja dr. Trumbić tridesetletnega jubileja te resolucije, riše splošni politični položaj v habsburški monarhiji tik pred objavljenjem resolucije, govori o hrvatskem stališču napram dualizmu in o borbi Hrvatske za finančno samostalnost, o stališču, ki ga je v tej borbi zavzemala Dalmacija. Dalje opisuje dogodke, ki so spravili srbo-hrvatske politike iz Hrvatske in Slavonije v stike z madžarsko opozicijo in jih napotili, da so z reško resolucijo, ki je v knjigi doslovno navedena, napovedali borbo Dunaju, računajoč, da bodo lažje izvojevali neodvisnost Hrvatske, ako se bodo najprvo sporazumeli z Madžari in se z njimi skupaj uprli nadvladi Dunaja.

Ker stoji dr. Trumbić kot politik danes glede hrvatskega vprašanja na precej ekstremnem stališču, ni izključeno, da je to vplivalo tudi na njegovo današnje gledanje na dogodke pred 30 leti. Ker pa vsebuje knjiga poleg subjektivnih spominov tudi množico dokumentarnega gradiva, je vsekakor dragocen donesek za zgodovino one dobe, ki pomenja začetek jugoslovenske osvobodilne borbe. (Knjiga velja broširana 30 Din, vezana 40 Din in se dobi tudi v Tiskovni zadrugi v Ljubljani.)

Borba za Štrigovo

Občinski odbor mesta Čakovca je imel v torek sejo, na kateri je sklenil sprostiti akcijo, da se občina štrigova zopet priključi savski banovini in s tem Medjimurju. Štrigova je bila, kakor je znano, z razdelitvijo na banovine, ki jo vsebuje ustava iz l. 1931, priključena k dravski banovini, ker gravitira mnogo bolj k Ljutomeru kakor k Čakovcu. Letošnji finančni zakon določa, da se tudi glede sodstva štrigova priključi k areškemu sodišču v Ljutomeru, odnosno k okrožnemu sodišču v Mariboru.

Prebivalci velike štrigovske občine so s pridružitvijo k dravski banovini zadovoljni, niso pa zadovoljni trgovci in gostinčarji v Čakovcu. Zato je čakovski občinski odbor sklenil odposlati v Beograd posebno deputacijo, ki naj zahteva, da ostane štrigova vsaj glede sodstva še pri Čakovcu, če se že banovinske meje ne morejo spreminjati.

„Kmečki božič“ v Dalmaciji

V »Hrvatski straži« čitamo: V severni Dalmaciji bodo letos slovesno praznovali »kmečki božič« na dan 11. junija, na rojstni dan ideologja hrvatskega kmetkega glavnika dr. Ante Radića. Od letos naprej hočejo vsako leto praznovati ta kmečki božič, pred vsem na ta način, da bodo ljudje iz mest in trgov prihajali na kmete in tu prebili ves dan šibeniški Hrvatji bodo letos proslavili kmečki božič v Vrhpolju in Dubravu.

Zanimivo je, da »Hrvatska straža«, ki se smatra za najbolj katoliški list vsaj v Jugoslaviji, če že ne na svetu, piše z vidno empatijo o uredbi tega novega praznika pod kršćanskim imenom. Če bi tako slično stvar skušali izvesti v Nemčiji ali Rusiji, pa bi prav gotovo tožila, da je to smešenje kršćanstva in grdo poganstvo.

Angleško-nemški razgovori

Pariz, 14. maja. o. Minister Paul Boncour je imel pred svojim odhodom iz Zeneve daljši razgovor z angleškim zunanjim ministrom Edenom. Opozoril ga je na stanje nemške vojaške sile in graditev utrd v Porenju. Eden mu je objubil, da bo Anglija poslala v Berlin novo noto z vprašanji, ki se bodo nanašala na nemško vojsko in poreske utrdbe, če od nemške vlade ne bo dobila poudobnega odgovora na svojo poslednjo noto.

Berlin, 14. maja. w. Po uradnem poročilu je državni kancelar Hitler sprejel dopolne v navzočnosti zunanjega ministra Neuratha angleškega poslanika sira Erika Phippsa. To je bil obisk v smislu navodil, ki jih je angleški poslanik prejel iz Londona v zvezi z vprašanji nemški vladi.

Pred preosnovno poljske vlade

Varšava, 14. maja. g. Zunanji minister polkovnik Beck je danes odpotoval iz Zeneve naravnost v Varšavo. Odločitev o njegovem obisku v Beogradu bo padla kasneje. Pravijo, da se vrača naravnost v Varšavo zaradi skorajšnje rekonstrukcije vlade.

Konec splošne stavke v Grčiji

Atene, 14. maja. AA. Ponoči je bila končana 24-urna splošna stavka. Po dosedanjih vestih ni bilo nobenih resnih izgredov. Poudarjajo, da kljub agitaciji ekstremistov velika večina delavstva ni sodelovala pri stavki.

Odgoditev zasedanja sveta Društva narodov

Če ne bodo zahtevale okoliščine drugače, se bo svet DN sestel šele 16. junija

Zeneva, 14. maja. d. Svet Društva narodov je sklenil snóti na svoji zaupni seji, da svojega dela ne bo nadaljeval 15. junija, kakor je bilo nameravano, temveč šele 16. junija, vendar pa je predsednik Eden izjavil, da se bo svet DN sestel tudi prej, če bi zahtevale okoliščine.

Svet DN je nato imenoval profesorja za narodno gospodarstvo na dunajski univerzi grofa Degenfeld-Schönburga, perujskega poslanika v Parizu Calderona in profesorja fizike na kodanjski univerzi Nörlunda za člane mednarodne komisije za intelektualno sodelovanje in sicer za dobo treh let. Po poročilu Paul-Boncourja je bil Norvežan Arnold Raestad imenovan za predsednika konference za zaključitev mednarodne konvencije o uporabi radija za pospeševanje miru.

Generalni tajnik Avenol je sporočil, da namerava imenovati sedanjega daneska poslanika v Varšavi Petra Schourja za ravnatelja manjšinske sekcije tajništva Društva narodov.

Svet Društva narodov je nadalje sklenil, da dostavi članicam Društva narodov dokument o suženstvu v Abesiniji s pripombo, da temelji to italijansko poročilo na informacijah po italijanskih oblasteh v času vojnega pohoda v Abesiniji, ki ga je započela Italija v nasprotju s paktom Društva narodov.

V tajni seji je bila na predlog poročevalca Edena poslovna doba vrhovnega komisarja Društva narodov v svobodnem mestu Gdansk, Lesterja, podeljena za eno leto.

Končno je bilo sklenjeno, da se razprava o odgovorih lokarske pogodbe po Nemčiji in militarizaciji Porenja odgodi na zasedanje, ki se bo pričelo 16. junija.

Pomožitev nestalnih sedežev

Na javni seji je podal predsednik Eden nemesto italijanskega zastopnika barona Aloisija, ki je odpoval je dan prej iz Zeneve, poročilo o časni pomožiti nestalnih sedežev v svetu Društva narodov. Poseben odbor je predlagal, naj bi se ta mesta pomožila za dve, izmed katerih bi eno dobila Kitajska, drugo pa kaka evropska država, ki doslej v svetu DN še ni imela svojega zastopnika.

Iz poročila avstralskega delegata Bruce-

Palestina še vedno ni pomirjena

Jeruzalem, 14. maja. k. V Palestini se je položaj v zadnjih dneh zopet zelo poslabšal. Arabska stavka se nadaljuje. Včeraj so prišlo do novih terorističnih dejanj. Po vseh okrajih starega Jeruzalema so morali znatno ojačiti policijske straže. V neki zakotni ulici sta bila ubiti neki rabin in njegov spremljevalec. Po vsem etarem Jeruzalema je bilo proglašeno obsešno stanje. Tudi na deželi je prišlo do večjih incidentov. Arabci so židom znova zažigali nekaj hiš in skednje.

Kakor kaže, je vlada zama opozorila arabsko prebivalstvo, do bodo varostni organi s silo zatirali vsak poizkus upora in demonstracije. Pred stanovanjem župana v Haifi je snóti eksplozivna bomba, ki pa ni napravila nobene škode. V Haifi je včeraj zboroval vrhovni arabski svet, čeprav mu je to angleški vrhovni komisar odvetoval. Ogorčenje med Arabci je tem hujske, ker je angleški vrhovni komisar Wanchoppe odobril židovske načrte za nadaljnjo akcijo v Palestini in dovolil nadaljnje priseljevanje židovskih družin.

Arabska agitacija je dosegla vrhunec

Otvoritev umetnostne razstave francoskih modernih mojstrov v Beogradu

Beograd, 14. maja. AA. Danes ob 11. so svečano otvorili razstavo modernega francoskega slikarstva, ki je prirelena v muzeju kneza Pavla. Svečani otvoritvi so prisostvovali Nj. Vis. knez namestnik, kraljevski namestnik dr. Radenko Stanković in Ivo Perović, člani vlade s predsednikom dr. Stojadinovičem na čelu, predsednik senata in narodne skupščine, poveljnik Beograda general Tomić, diplomatski zbor ter mnogi književniki, umetniki in drugi ugledni meštani. Kraljeve namestnike je sprejel in pozdravil prosvetni minister Stošović, ki je nato nagovoril vse odlične goste. Rekel je med drugim:

Niti pol leta še ni, ko se je uredil naš muzej, a že si je pridobil sloves odlične prosvetne in umetniške ustanove tudi v inozemstvu, zlasti v Parizu, ki je že stoletja in stoletja rešnični arbitar, vrhovna šola in javno žarišče umetnosti in umetniških del vseh narodov. Nov dokaz za to je tudi priučljiva razstava modernih francoskih mojstrov. Za ta veliki umetniški dogodek ni samo pomembno priznanje našemu kulturnemu stremljenju, temveč tudi izredno poučna in vzpodbudljiva priložnost za našo družbo in naše umetnike. Imamo zahvaliti predvsem Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu. Ta muzej, ki ponosno nosi njegovo ime, si je pridobil to obliko in ta ugled samo zato, ker je pod njegovo stvariteljsko zaščito. Brez njegove močne podpore, brez njegovega strokovnega znanja in prefinjenega okusa muzej ne bi postal v tako kratkem času tako privlačen, da so se celo znameniti francoski zbiratelji umetnin, med njimi sam predsednik današnje vlade g. Sarraut, odločili, da se ločijo od svojih najdragocenejših slik in jih pošljejo na to razstavo. Poznali so dobro našega velikega mecena in so vnaprej vedeli, da bodo njihove ljubosumno varovane slike tu našle vredno mesto in da bodo doživele spodobno razumevanje in občudovanje.

Teh 109 slik 11 francoskih umetnikov sicer ne predstavlja izključno in vse najpopolnejše smeri modernega francoskega slikarstva v zadnjih 40 letih, a vendar predstavlja po veliki večini najlepša imena francoske moderne in se more iz njih res dobiti točen pojem o njej. Pred seboj imate vzore vseh umetniških nazorov in tehni-

ja je razvidno, da se je gospodarski položaj Avstrije, Madžarske in Bolgarije nadalje izboljšal. Tudi položaj državnih financ Avstrije in Madžarske je zadovoljiv.

Mednarodno razsodišče v Haagu

Po odobritvi tega poročila se je bavil svet DN z volitvami v stalno mednarodno razsodišče v Haagu. O nasledniku odstopivšega kitajskega člana razsodišča, Vang Čun Huja, bodo razpravljali na letošnjem rednem zasedanju skupščine Društva narodov. Vprašanje sodelovanja Nemčije, Brazilije in Japonske, ki so se pridružile statutu haškega razsodišča, ki pa so izstopile iz Društva narodov, bo proučil prihodnji podeljatelj poseben odbor pravnikov, ki ga je imenoval svet DN.

Svet DN je odobril tudi poročilo španskega delegata Madariaga o manjšinskih šolah v Albaniji, kakor tudi poročilo o mladinski zaščiti, o pobijanju trgovine z ženskami, o pobijanju zlorabe opojnih drog ter o uporabi in učinkovitosti konvencije Društva narodov.

Včerašnji sestanki v Ženevi

Zeneva, 14. maja. w. Večina delegatov je odšla že snóti iz Zeneve. Angleški zunanji minister Eden je ostal še danes v Ženevi, ker so ga držale razne obveznosti. Dopolne so imeli v Ženevi zbrani državniški še razne razgovore. Tako sta bila pri ruskem delegatu Litvinovu danski zunanji minister Munch in španski delegat Madariaga, nekoliko kasneje pa je angleški zunanji minister Eden sprejel razne delegate, med njimi tudi Madariago in glavnega tajnika DN Avenola. Francoski državni minister Paul Boncour je okoli poldneva odpotoval iz Zeneve.

Boncour v Parizu

Pariz, 14. maja. w. Minister Paul-Boncour se je popoldne vrnil iz letalom iz Zeneve. Kmalu nato je imel daljši razgovor z ministrskim predsednikom Sarrautom, kateremu je poročal o poteku ženevskih posvetovanj. Zvečer se je sestel z zunajim ministrom Flaudinom.

Grožnja z izstopom iz Društva narodov

Ako Društvo narodov ne bo priznalo aneksije Abesinije po Italiji, bo izvajala Italija skrajne konsekvence

Rim, 14. maja. o. V službenih krogih se je zvedelo o stališču Italije glede na položaj, ki je nastal v Ženevi. Naslednje: Italijanska delegacija tako dolgo ne bo sodelovala v Ženevi, dokler Društvo narodov ne prizna dejanskih interesov Italije v vzhodni Afriki in dokler ne pristane na aneksijo Abesinije. Če bi Društvo narodov skušalo še nadalje oporekati temu izvršenemu dejstvu in izvajati kakšen pritisk na Italijo, italijanski vladi ne bo preostalo ničesar drugega, kakor da povsem izstopi iz Društva narodov, ki ne zna v pravi meri upoštevati interesov ene izmed svojih tako močnih članic. Kaj se bo nato zgodilo z Društvom narodov, ne bo stvar Italije.

Odločitev bo padla meseca junija

Rim, 14. maja. o. Umik italijanske delegacije iz Zeneve je vsekakor poostil spor med Italijo in Društvom narodov. Dokler se ta spor ne bo likvidiral, ni mogoče pričakovati, da bi Društvo narodov priznalo italijansko aneksijo Abesinije. Položaj je v ostalem postal mnogo bolj jasn, kakor je bil doslej. Stališče držav, ki niso članice Društva narodov, bo odvisno od tega, ali bo njihovim interesom bolj ustrežalo, da se v tem sporu postavijo na stran Italije ali pa na stran Društva narodov. Prihodnje zasedanje sveta Društva narodov, ki je določeno za 16. junija, bo gotovo razčistilo še poslednje nejasne okoliščine. Vse kaže, da Italija sedaj ne namerava storiti ničesar, kar bi moglo njen spor z Društvom narodov še bolj poostiti.

Snubljenje Nemčije

Pariz, 14. maja. o. »Ouvres« je objavil vest, da je italijanski poslanik v Berlinu izročil zunanjemu ministru Neurathu noto o aneksiji Abesinije in mu ob tej priliki zagotovil, da je italijanska vlada pripravljena podpirati Nemčije v vseh mednarodnih vprašanjih, ako prizna aneksijo Abesinije. Zvedelo se je, da si je Hitler pridržal pravico odgovoriti na italijansko noto. Isti list poroča, da je italijanska vlada pozvala francosko in angleško vlado, naj odpočkita svoja poslanika iz Adis Abebe. Italija bi ju na ta način rada prisilila, da priznata aneksijo Abesinije. Obenem je zagrozila, da bo 16. junija izstopilo iz Društva narodov razen Italije še nekaj drugih držav, predvsem Švice, Avstrija in Madžarska, če Društvo narodov ne bo priznalo aneksije Abesinije.

Italija bo umaknila protest proti Angliji

London, 14. maja. o. Razširilo se je vesti, da namerava italijanska vlada umakniti svojo noto, ki jo je pred kratkim izročil italijanski delegat generalnemu tajniku Društva narodov o dumdumskih nabojih, ki jih je baje Anglija dobavljala Abesiniji. »Daily Telegraph« pravi, da se je Italija zblala odgovora, ki bi ga dobila od Anglije. Vsem je jasno, da je italijanska delegacija napravila v Ženevi hudo pogreško.

Angleški poslanik ostane v Adis Abebi

London, 14. maja. o. Politični krogi se v zadnjem času zelo zanimajo za položaj

angleškega poslanika v Adis Abebi. Dejstvo, da je ostal še nadalje v abesinski prestolici, čeprav so jo že zasedle italijanske čete in je bila Abesinija tudi že anektirana, razlagajo v tem smislu, da Anglija še vedno ni priznala izvršenega italijanskega dejstva. Res je, da je bilo angleškemu poslaniku v Adis Abebi od italijanskih oblasti sporočeno, naj se ne smatra več za diplomatskega zastopnika Britanije v Abesiniji toda po mnenju angleških krogov je tolačiti to obvestilo le kot italijansko stališče, ki se Britanije ne tiče. Angleška vlada je mnenja, da je poslanik v Adis Abebi še vedno njen diplomatski zastopnik v Abesiniji, okupacija Adis Abebe pa predstavlja dejanje, ki se ne tiče delokroga in pravic diplomatskega zastopnika. Vprašanje je le, kako dolgo bo trajalo to stanje. Če bi Italija skušala s silo odstraniti angleškega poslanika iz Adis Abebe, bi se njeni odnosi napram Angliji zelo poostili ter bi angleška vlada gotovo nastopila z vso odločnostjo proti takemu nasilju.

Angleški poslanik Barton se je v nekem smislu znašel v enakem položaju, v kakršnem je bil italijanski poslanik v Vincu prve čase po prekinitvi diplomatskih odnosov med Italijo in Abesinijo, ko ni hotel zapustiti abesinske prestolnice. Angleška vlada je ta precedens sedaj samo izkoristila. To njeno postopanje odobravajo tudi vse druge države, ki prav tako še niso odpoklicale svojih poslanikov iz Adis Abebe.

Stališče Anglije odvisno od sklepev DN

London, 14. maja. o. Na včerašnji seji spodnje zbornice je laburistični poslanec Cocke vprašal ministrskega predsednika Baldwinja, ali je Mussolini že obvestil, da angleška vlada ne priznava italijanske aneksije Abesinije. Baldwin je odgovoril, da se je angleška vlada postavila na stališče, da so vsi definitivni sklepi glede italijansko-abesinske spora odvisni izključno od kolektivnega stališča, ki ga bo zavzelo v tej zadevi Društvo narodov. Odgovarjajoč na druge interpelacije, je Baldwin dejal, da angleška vlada še ni stopila v neposredne stike z abesinskim cesarjem, da pa smatra to za zelo potrebno. Stori la bo to po britanskem vrhovnem komisarju v Palestini, Poslaniku Bartonu v Adis Abebi je dal navodila, naj nastopa napram italijanskim oblastem tako, kakor da ima opravka z okupacijsko vojsko, ne pa z italijansko suvereno oblastjo.

Obisk nemških pravnikov

Beograd, 14. maja. AA. Od 16. do 21. m. bodo imeli nemški pravniki v Lipskem kongresu Po kongresu bo skupina 16 nemških pravnikov prepotovala jugovzhodno Evropo. V Beograd bodo prišli 21. m. ter jih bodo na postaji sprejeli naši pravniki.

in se širi že preko mej Palestine. Vrhovni arabski svet je v Haifi izdal proglas na Arabce v Egiptu, Siriji, Maroku in Iranu, naj podprejo arabsko akcijo v Abesiniji in prično v svojih krajih demonstracije proti židom. Položaj je postajal zelo kritičen tudi zato, ker je bilo zaradi včerašnjih in predvčerašnjih incidentov aretiranih okoli 600 ljudi.

Veliki zadovoljstvo in odobravanje je izjavil v Palestini sklep arabskih voditeljev, da se bodo v borbi proti židom posluževali Gandhijevе taktike.

Beg židov

Jeruzalem, 14. maja. w. Židovsko prebivalstvo vedno bolj beži iz turških delov starega mesta. Tam so davi našli truplo umorjenega Arabca, kar je zopet poostilo položaj. Mesto čuvajo močni oddelki policije in vojskova, po cestah vozijo oklopni avtomobili. V Jafi in starem delu Jeruzalema proglašeno obsešno stanje je še vedno v veljavi. Če se položaj ne bo zboljšal, bo v kratkem proglašeno obsešno stanje nad vso Palestino.

ških smeri. Pri vsakem pa boste našli globoko francosko osebno disciplino prefinjeni okus in težnje po idealni vsebini in obliki. Zelo dobro je, da se istočasno vrši ta razstava in ona tamkaj na Kalemegdanu, razstava naših jugoslovenskih umetnikov. Naše obistnino naj izrazi to srečno priložnost, kajti bogvekdaj bo moglo spet tako uspešno primerjati francoske mojstre in jugoslovenske učence. Naša moderna šola, ki je dobila svojo estetsko, ideološko in tehniško osnovo v Parizu, se sicer ne more meriti glede samodiscipline in gotovosti s svojimi učitelji, a vendar razpolaga ta naša moderna slikarska šola z nedvomno svežostjo in močjo, da ponekod s kar preveč surovo in od zdravja kipečo mladostjo, ki je starih narodom na zahodu že primanjkuje.

Prepričan sem, da bo ta lepa umetniška manifestacija še bolj okrepila tudi naše tradicionalne duhovne zveze z velikim prijateljem francoskim narodom, ki stoji že dve celisti stoletja na čelu umetniškega ustvarjanja sveta.

Po ministrovem nagovoru je Nj. Vis. knez namestnik Pavle otvoril razstavo, kio si jo nato vsi gostje ogledali.

Premog za železnice

Beograd, 14. maja. p. Danes je prispela v Beograd deputacija rudarjev iz Zagorja, kakor tudi zastopniki Trboveljske premogopne družbe, da intervirajo zaradi dobav premoga za državne železnice. Zastopniki rudarjev zatrjujejo, da je sedaj stvar na dobri poti in da bo v kratkem dosežena povoljna rešitev tega vprašanja.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za petek: Jasno in lepo.

Zagrebačka vremenska napoved za danes: Oblačnost bo še bolj porasla, ponekod dež in neurja zlasti v gorskih krajih, zmerno toplo.

Dunajska vremenska napoved za petek: Ponekod precej oblačno, temperatura le malo izpremenjena.

Naši kraji in ljudje

Maršal d'Esperay svečano sprejet

Beograd, 14. maja. AA. Davi ob 8.30 se je pripeljal iz Bukarešte na beograjsko železniško postajo Franchet d'Esperay, maršal francoske vojske in častni vojvoda jugoslovanske vojske. Maršal je v Veliki Kikindi sprejet v imenu vojne ministra generalstabi general Di-

strij Predić. Sprejemu na postaji so prisostvovali odposlanec Nj. Vel. kralja, general Colak-Antić, minister za vojsko in mornarico g. Marić, vojvoda Bojović, vsa generaliteta in admiraliteta, francoski poslanik na našem dvoru grof Dampierre, češkoslovaški poslanik M. Girs, romunski poslanik Guranescu, vojaški odposlanec Francije, češkoslovaški in romunski, beograjski župan Vlada Ilić s predsedstvom občne, zastopniki Udruženja rezervnih častnikov in borcev, vojni invalidov, »vzhodnih bojnikov«, Sokola, FIDAC-a, vojni dobrovoljci, združenja odlikovancev Karadjordjeve zvezde, vse osebe francoskega poslanstva in francoske kolonije v Beogradu. Na peronu beograjske železniške postaje je stala častna četa in vojaška godba. Ko je vlak pripeljal na postajo, je godba intonirala marseljazo. Ko se je prikazal sivolasi maršal, so zaorili na peronu vzkliki: »Živela Francija!»

Maršala je po izstopu iz vlaka pozdravil odposlanec Nj. Vel. kralja general Colak-Antić, nato vojni minister general Marić, vojvoda Bojović in francoski poslanik Dampierre. Maršal je obšel častno četo in se seznanil s prisotnimi. Nato je odšel v dvorno čakalnico, kjer je ostal okoli 20 minut v razgovoru s prisotnimi. Potem je avto krenil po beograjskih ulicah do hotela »Srpski kralj«, kjer se je maršal nastanil. Med vožnjo maršala Francheta d'Esperaya po ulicah so se neprestano slišali vzkliki: »Živela Francija! Živeli maršali! Vsi državni uradi in hiše zasebnikov so na čast maršalu razobesili francosko in jugoslovensko zastavo.

Zveza intelektualcev Jugoslavije

Zagreb, 14. maja. Glavni odbor Zveze intelektualcev Jugoslavije se je konstituiral in ugotavlja, da je javnost že v kratkem času obstanka te zveze uvidela njen pomen. Vpisalo se je že veliko število članov in utemeljiteljev. Zveza si je dala za nalogo, da zbere v svojemu okrilju vse intelektualce Jugoslavije in da začne v skupni fronti delati za izboljšanje socialnega stanja inteligence, ki so splošno hudo ostrašeni. Dosedanji pokretj so bili enostranski in zato v naprej obsojeni na neuspeh. Nova zveza hoče nastopiti kot solidarni predstavnik intelektualcev Jugoslavije, da izvede uspešno borbo v vseh njihovih važnih socialnih vprašanjih.

Posebno skrb bo zveza posvečala zaposlitvi domačih intelektualcev v vseh panogah gospodarstva, kjer je za enkrat zaposleno veliko število tujcev. Ne gre, da bi tuji kapital privlačeval k nam tujo inteligenco, ko dokazuje statistika, da je v Jugoslaviji zadostno število intelektualcev z vsemi željenimi kvalifikacijami, ki lahko takoj zasedejo vsa mesta raznih inozemskih strokovnjakov. Nadalje hoče zveza izvesti pokret za zavarovanje nezaupljivih članov za primer bolezni, nezgode, starosti in smrti. Urediti želi gromotni položaj intelektualcev različnih skupin, da se jim zagotovi eksistenčni minimum. Zveza se bo borila proti zniževanju plač in proti redukcijam intelektualcev bodisi v zasebni ali javni službi in bo posredovala v borbi proti nesolidni konkurenci v prid intelektualcem, skrbela bo za nameščenje dostojnih oseb po njihovi strokovni usposobljenosti. Kolikor ji bodo sredstva dopuščala, bo tudi gromotno podpirala svoje člane, ki trpijo iz kateregakoli vzroka in so

podpore res potrebni. Da bi mogla izvršiti vse svoje naloge apelira zveza na lojalno sodelovanje vseh odločujočih činiteljev in gospodarskih krogov, ki znajo pravilno ceniti težavni položaj intelektualcev v Jugoslaviji. Njena pisarna je v palači borze v Zagrebu.

Krožni horizont v naši operi

Ljubljana, 14. maja. Ko vse kritike pohvalno govorijo o našem ansamblu, odličnih dirigentih, marljivem orkestru, sposobnih režiserjih, najboljših solistih in o dobrem zboru, je treba tudi v tehničnem pogledu napredka. Ljubljansko dnevno časopisje je že večkrat omenilo davni sen našega priljubljenega Nika Štritofa, ki je pri nas nedvomno duša umet-

niškega ustvarjanja, da tudi naša opera dobi prepotrebni krožni horizont, ki na pravi sceno najpopolnejšo. Gledalec vidi pred seboj naravno sliko. Kar najlepše bo zdaj možno prikazati ozadje, nebo, morje, oblake, zvezde, mesec, bliske, strele in druge prizore, ki smo jih doslej videli v pomanjkljivi obliki.

Tehnični vodja naše opere g. inž. Černivec je razumel veliko Štritofovo željo in izposloval, da so se naše gromote možnosti za krožni horizont. Z veliko ljubeznijo do napredka naše opere je napravil načrte in se s prirojeno pridnostjo lotil dovolj težavnega dela. Bilo je treba podaljšati oder, preurediti zadnji oderski prostor in še marsikaj. Učinek bo naše operno občinstvo opazovalo prav gotovo v največjem zadovoljstvu. Krožni horizont je visok 14 metrov in meri v obsegu 30 metrov. Z njim se je naša opera zelo izpopolnila, kar mora vse, ki radi zabavajo v gledališče, navdajati z zadovoljstvom.

Nova obmejna služba v Mariboru Avstrijske obmejne oblasti uradujejo pri nas

Danes se uvede na postaji Maribor, gl. kolodvor skupna obmejna služba med Jugoslavijo in Avstrijo. Poslej bodo avstrijske oblasti opravljale policijski in carinski pregled potnikov, prtljage in blaga na tej postaji, ne pa kakor doslej v Spilju ali Lipnici. Revizijo potnih listov in carinski pregled potnikov bodo opravljali pri direktnih vlakih po možnosti med njihovim postankom. Direktni potniki ne bodo smeli v Mariboru zapustiti vlaka brez dovoljenja policijskih in carinskih organov. Pregled potnikov, ki bodo stopili v direktne vlake v Mariboru, bodo opravljali policijski in carinski organi in skupnem prostoru v carinarnici pri postajnem poslopu. Ti potniki bodo smeli stopiti v vlake po dovoljenju s strani avstrijskih nadzorstvenih organov. S postaj St. Ilj. Pesnica, in Cirknica bo mogoče potovati v Avstrijo po železnici, zaradi policijskega in carinskega pregleda, samo čez Maribor. Prav tako bodo morali potniki iz Avstrije potovati do teh postaj čez Maribor. To stanje se bo izpremenilo, čim bo otvorena na postaji St. Ilj naša policijska in carinska ekspozitura. Vagonske pošiljke za St. Ilj in Avstrijo bo mogoče cariniti na tej postaji z dovoljenjem carinskih oblastev. Pri vagonskih pošiljkatih iz Pesnice in St. Ilja za Avstrijo, ki so v Jugoslaviji oproščene plačila carine, bo naš carinski pregled opravljen v St. Ilju, avstrijski pa v Spilju.

Pregled voznih listov v direktnih vlakih bodo opravljali na progi Maribor, gl. kol. — St. Ilj avstrijski in naši sprevedniki. Pošiljke prtljage ekspresnega, brzovoznega in kvarljivega blaga v kosih, izročene v prevoz na postajah St. Ilj in Pesnica za Maribor loco in tranzit kakor tudi pošiljke, ki bodo prispele čez Mari-

bor za St. Ilj in Pesnico, bo mogoče vtovoriti tudi na avstrijske potniške vlake.

Carinski pregled potniške prtljage, ekspresnega blaga in blaga v kosih, ki bo prispele v Maribor gl. kol. v uradnih in prtljajnih vozovih direktnih in potniških vlakov, bodo opravljali organi obeh oblastev v vlakih samih. Na enak način bodo opravljali carinski pregled v vlakih za pošiljke, ki jih bo mogoče med postankom vlakov pretovoriti v druge priključne vlake. S tem bo mogoče pospešiti nagli prevoz blaga ter ne bo treba postajati zaradi carinjenja na dveh postajah. Prav tako potniki ne bodo ovirani z dvakratnim pregledom na dveh ločenih mestih, marveč bodo carinski uslužbenci obeh držav pregledali potnike zapovrstjo.

Novi vozni red je stopil v veljavo danes popoldne. Vse važnejše spremembe smo nedavno objavili. Na nekaterih progah se poveča število potniških vlakov. Na nekaterih relacijah, kakor n. pr. Beograd—Niš, Beograd—Sarajevo in Slavonki B—Sarajevo, se po pospešeni vlaki spremene v brze. Upošteva se razvoj našega tujeskega prometa je železniška uprava uvedla posebne sezonske vlake, ki bodo vozili samo v poletni sezoni. Tako je v relaciji Beograd—Jesenice uveden sezonski brzi vlak, ki bo vozil od 15. junija do 15. septembra vsak dan. Iz Beograda bo odhajal ob 20.55, in bo prišel v Zagreb ob 4.20, v Ljubljano ob 7.31 in na Jesenice ob 9.32. Na povratku se bo ta vlak vračal z Jesenice ob 20.15 in bo prišel v Ljubljano ob 22.02, v Zagreb ob 0.35 in v Beograd ob 7.22. Tako bo omogočeno udobnejše potovanje zlasti letnim potnikom, ki se vozijo na Bled, Bohinjsko jezero in v druge kraje v Sloveniji.

Slager opereta:
Jutri premiera
v KINU SLOGI

Na lepi plavi Donavi

Fröhlichove hiše bodo padle Zgrajena bo nova palača neke zavarovalnice

Večji kompleks stare Ljubljane bo še letos izginil. Gre za Fröhlichove hiše ob Tyrševi cesti v bližini nebotičnika. Lastnika hiš 5. in 7. sta po deležih inž. L. Dukič in inž. E. Stern, dežma pa tudi pek Ivan Piskar. Lastnika hiše št. 9 pa sta Matilda in Jos. Zalta, ki ima svojo trgovino z železnico.

Lastniki so pravkar predložili sreskemu sodišču stanovanjske odpovedi, s katerimi odpovedujejo vsem 30 strankam stanovanja, lokale in dejavnice za 1. avgust, kot razlog navajajo kratkotrajno, da se bodo te hiše podirle. Na tem prostoru bo potem zgrajena moderna palača za neko zavarovalno banko. Teko sicer še pogajanja, pričakovati pa je, da bodo ugodno končana. V palači bodo tudi mnogi trgovski lokali in razne pisarne. Palača se bo gradila ob regulacijski črti v podaljšku nebotičnika. Načrti palače pa še niso predloženi gradbenemu uradu.

Nad 100 let stare hiše hranijo precej

zanimivosti. Zemljiška knjiga ceskega sodišča ima zaznamovano, da so bile te hiše z velikim vrtom, kjer sedaj stoji hiša Dukičevega bloka, na podlagi prisojilne listine od 4. maja 1841, prepisane na Antona Fröhlicha, ki je umrl 1887. Sledili so

KINO SLOGA, tel. 27-30
DANES POSLEDNJIČ
ob 16., 19.15 in 21.15 uri
Frankensteinova
nevesta
Film strahu in groze! Boris Karloff.

mu kot lastniki njegovi otroci. Fröhlich so imeli na Vrhniki pivovarno, ki je imela osobito na Krasu mnogo konzumentov. Dediščjo so 25. septembra 1917. prodali hiše z vsem kompleksom vjetrgovcu Avgustu Tomažiču. Po njegovi smrti so sledili kot lastniki njegovi dediči, ki so potem hiše prodali in so naposled prišle v roke sedanjih lastnikov.

Jutri v kinu Unionu premiera najnovejšega Ufinega vefilma

Dejanje se godi v Moskvi v predvojni Rusiji!

Nadvse napeta vsebina! V gl. vl. HANS ALBERS.

HOTEL SAVOY 217

25 let Glasbene šole v Kranju Slavnostni koncert bo jutri zvečer v Narodnem domu

Kranj, 14. maja. Glasbena šola v Kranju praznuje letos 25letnico obstoja in proslavi ta jubilej v soboto 16. maja ob pol 11 uri v veliki dvorani Narodnega doma s slavnostnim koncertom. Kranj kot malo provincijalno mesto si ta jubilej Glasbene šole kot ene izmed najvažnejših kulturnih institucij lahko šteje v čast in ponos in prav bi bilo, če se koncerta Glasbene šole, ki danes deluje strogo nevtoralno le za glasbene vzgojo mladine, res udeležijo vse kranjsko meščanstvo brez izjeme, da tako potrdi in dokaže razumevanje za to lepo panogo umetnosti.

Če danes Glasbena šola piše v svoje anale 25letni jubilej obstoja, je v tem zapopaden tudi precejšen kos kranjske zgodovine. Iz glasbenega udejstvovanja Narodne čitalnice v Kranju, ki je bila ustanovljena l. 1863, in ki je z vnezo gojila slovensko pesem in godbo, je izšla pobuda za ustanovitve »Glasbene šole«. Ze 16. avg. 1863. je nastopil moški pevski zbor. L. 1895 je bil ustanovljen še mešan zbor. L. 1870 že je imela čitalnica svoj diletantski orkester, ki je obstojal pod različnimi oblikami in imeni do 1914. To glasbenovzgojno delo Narodne čitalnice pa je bilo kronano z ustanovitvijo društva Glasbena šola v Kranju. Pobudo za ustanovitev je dal l. 1908. čitalniški pevski zbor, zamisel pa sta naslednje leto uresničila čitalničarja Anton Štritar in učitelj Vilko Rus. Kranjsko meščanstvo je zavod, ki je bil podružnica Glasbe-

ne Matice v Ljubljani, prav toplotno pozdravilo, kar priča veliko število uencev.

Vojna je delo Glasbene šole ustavila, tako da se je s pravim delom moglo začeti šele l. 1925. Popolnoma novo dobo v povojnem času in hitro pot napredka pa Glasbena šola beleži od l. 1931. dalje, ko sta pouk na šoli prevzela g. Albin Fakin in ga. Nika, ki sta ves svoj prosti čas, vse svoje sposobnosti in vse svoje mladostne sile posvetila napredku šole, da je pod njunim vodstvom dosegla danes zavidljivo višino svojega razvoja, s katerim se lahko ponahša pred vsemi našimi mesti. G. Fakin je šolo popolnoma reorganiziral. Poleg klavirja in gosli je uvedel še pouk drugih predmetov. Zlasti se je za pavzel za mladinski pevski zbor in orkester, s katerima danes dosega lepe uspehe (nastop na koncertu šentpeterske CMEH letos 14. marca). G. Fakin se pravilno zaveda, da bo v par letih iz te glasbene smotno vzgojene mladine izoblikoval prvovrstne mešani zbor odraslih pevcev in pevki ter dober orkester. Pred njim se je na skupne vaje mladine premalo pazilo.

Društvo so načelovali od l. 1909. do 1910. g. ravnatelj Ignacij Fajdiga, od 1910. do 1914. okrajni tajnik Adolf Rohman, od 1925. do 1932. šolski ravnatelj Janko Žilarnovnik in direktor dr. Simon Dolar od leta 1933. dalje. Do l. 1914. so poučevali na šoli: Bajuk Marko, Doršner Vasilav, Masten Ivan, Pirnat Anica, Polacek Žiga, Rus Vil-

ko, Vlasak Arnold, Jugović Katinka in Novak Franc. Poučevalo se je: klavir, gosli, mladinski in dijaški zbor in glasbena teorija. Vsako leto se je vršila po ena javna produkcija. Po vojni do l. 1931. so učili: Bruna Franc, Rebolj Marija, Završnik Stanko, švikiaršič Zdravko, Krek Leon, Pfeiffer Leon in Ravnik Minka. Od l. 1931. dalje pa poučujeta g. Fakin in gospa in sicer: klavir, gosli, pihala, mladinsko petje, glasbeno teorijo. Z mladinskim pevskim zborom in orkestrom sta poleg običajnih produkcij nastopila še posebej v Kranju, Strazlišču, Trzinu in Ljubljani z različnimi pevskimi programi in igrkami. Letos so se mladinskemu zboru in orkestru, ki sta ponos učiteljev in rezultat trdega dela v glasbeni vzgoji ter bodoča pionirja glasbene kulture v Kranju, pridružili še mali harmonikarji, ki nam bodo jeseni prvokrat zagodili. Z veseljem lahko zrete g. Fakin in gospa na svoje delo zadnjih štirih let in na mladino, ki se zbira okrog njiju.

Tudi na jutrišnjem jubilejnem koncertu bosta izpolnila večino programa pod vodstvom dirigenta A. Fakina mladinski pevski zbor in mladinski orkester. Mladinski pevski zbor bo najprej zapel šest pesmic, nato bo orkester odigral M. Bravničarjeve: Plesne slike v 4 stavkih, katere je komponist, ki se udeležil koncerta, poklonil kranjski Glasbeni šoli. Tretja točka je vijolinski solo: Koncert v d-duru (igra gojenec Kumer) in za zaključek sledijo še štiri pesmice. »Glasbeni šoli« k jubileju čestitamo, kranjskemu meščanstvu pa toplo priporočamo obisk koncerta.

Res ni nič boljšega
od Odola!

Izlet jadranskih stražark na morje

Vse bi se radi segle v roko dobremu profesorju, ki »mora« ostati doma

Za časa odhoda opoldanskega vlaka proti Zidanemu mostu je bilo večerj na glavnem kolodvoru nenavadno živahno. Podmladek Jadranske straže na ženski realni gimnaziji se je odpravil na večerj izlet na Jadransko morje. Prof. Andrija Kuljiš in za izlet sestavljal podroben program

vesela kakor neveste odhajajo dekleta na morje

Baraga in Cankar v Clevelandu Priznanje mesta našemu kulturnemu vrtu

Cleveland, meseca maja.

Družba cestne železnice mesta Clevelanda je začela izdajati tedenske vozne listke takozvane »passe«. Ti vozni listki veljajo za ves teden en dolar 25 centov. Veljavni so za ves teden na vseh progah cestne železnice, avtobuse, ki vozijo n-m-sto električnih vozil — in to po vsem mestu in po vseh predmestjih Clevelanda. Družba proda vsak teden za nad 100.000 dolarjev takih voznih listkov. Ker lahko oseba poljubno posodi »pass« komu drugemu, kadar ga sama ne potrebuje, se vozi ves teden s takimi »passi« okrog pol milijona ljudi.

Družba cestne železnice opremlja vsak teden te vozne listke s podobami clevelandskih znamenitosti, vladnih poslopij, lepih palač, odličnih spomenikov ali zgodovinskih dogodkov. Na velikonočno nedeljo pa je družba izdala te tedenske vozne listke s sliko spomenika škofa Barage, ki smo ga bili odkrili lani 22. septembra v Jugoslovanskem kulturnem vrtu v Clevelandu.

Družba cestne železnice se je bila odločila, da bo na voznih listkih prinesla slike raznih spomenikov, ki se nahajajo v narodnih vrtovih. A prvega od vseh je izbrala v našem kulturnem vrtu. Nista prišla prej na vrsto Goethe in Schiller, ki imata velik spomenik v nemškem kulturnem vrtu, tudi

Kino Union, tel. 22-21
SAMO DANES ob 16. uri (večerne predstave odpadejo zaradi koncerta)
Lilian Harvey
v najnovejšem filmu
Noč v Monte Carlu

ni prišel na vrsto slavni poet Virgil, s katerim se diči italijanski kulturni vrt. Prvi je bil Baraga. Kakorkoli, to je izzvala dosti živahnega komentarja v Clevelandu. Dobili smo s tem častno priznanje od mesta. Informirali smo se o vzroku in visoki uradni cestne železnice nam je dejal, da so imeli dosti spomenikov na izbiri, toda od vseh se jim je najbolj prikladen videl Jugoslovanski kulturni vrt z Baragovim spomenikom.

V slovenski javnosti se je zadnji dve leti govorilo, da so se Ivanu Cankarju storila krivica, ker njegov spomenik ni bil postavljen v naš kulturni vrt. Dovolite, resnica je ta, da pride Cankar letos na vrsto. Ne bi pa bili mogli postaviti nikogar, če bi ne bili izbrali Barage. Sicer bi bili morali vrt vrniti clevelandski občini. Z Baragovo spomnil v Cleveland ga je častno priznalo med prvake v kulturnih vrtovih. Od tega ima dobro ime slovenski narod in Jugoslavija. Družba cestne železnice nam je iz prijaznosti poklonila vozne listke z Baragovo sliko, da jih pošljemo tudi v domovino. Letos pa bo odkrit še spomenik Ivana Cankarja, ki ga je bila poslala ljubljanska mestna občina v Cleveland, obenem pride na vrsto Simon Gregorčič. Tako bo za enkrat dostojno reprezentirana naša kultura. Pozdrav vsem rojakom!

Jože Grdina,
glavni tajnik Jugoslov.
kulturnega vrtu.

PRI LJUDEH VIŠOKE STAROSTI, KI TRPE NA NEREDNEM IZTREBLJANJU, nudi čisto naravna

FRANZ - JOSEFOVA
grenčica, užita redno 3—4 žlice dnevno skozi 8 dni, zaželjeno izčiščenje in s tem trajno olajšanje. Zahtevajte povsod
FRANZ - JOSEFOVO
700!

Org. reg. S. št. 50474/26.

Domače vesti

* **Imenovanje.** Minister za promet g. dr. Spaho je odobril, da posluje pri oddelku za gradbo železnice kot izvedenec g. inž. Maks Klodič, bivši direktor državnih železnic. V glavnem mu je poverjeno nadzorstvo nad železniškimi gradbami v Sloveniji, to je gradbo proge St. Janž — Sevnica in trasiranjem proge Črnomelj — Vrbovsko, ki se bo v kratkem začelo. G. inž. Klodič posluje po potrebi v ljubljanski direkciji državnih železnic.

* **Šolski upravitelj Rudolf Vižintin razrešen.** Te dni je bil razrešen upraviteljskih poslov šolski upravitelj pri Sv. Juriju v Slov. Gorici g. Rudolf Vižintin. V tem kraju je požrtovalno deloval za ljudsko prosveto že deset let: osem let kot učitelj in dve leti, odkar je šel v pokol njegov prednik, kot upravitelj. Dolgo let je vršil posle otčinskega tajnika in mnogo sodeloval pri društvi. Povsod je požrtovalno pomagal ter si pridobil zaupanje in naklonjenost domačinov. Za svoje zasluge je bil odlikovan z redom sv. Save. Kakor je priljubljen med občani, tako je tudi med učiteljskim soprošale. Zato ga bodo vsi pogrešali.

* **Francoske štipendije.** Kakor vsako leto, je vlada francoske republike tudi letos sklenila podeliti jugoslovenskim profesorjem in študentom več štipendij, da jim omogoči študije na Francoskem v šolskem letu 1936/37. Kandidati za te štipendije morajo biti jugoslovanski državljani in imeti diplomski ali njemu po činu enak izpit. Svoje prošnje za štipendijo naj predložijo francoskemu poslanstvu preko rektorata univerze, kjer so študirali, in kjer lahko dobe tudi potrebne obrazce in vse druge informacije. Za študente lepih umetnosti služijo namesto diplome tudi lahko izpričevala ravnatelja njihovih zavodov. Vsi kandidati morajo dokazati, da dobro obvladajo francoščino.

* **Popusti na češkoslovaških železnicah.** Za potovanje v sezoni od 1. maja do 31. oktobra nudijo v ČSR obiskovalcem iz tujine splošno 50% popusta pri povratku. Popust se dovoljuje samo po najmanj šest dnevem nepretrganem bivanju v katerikoli kraju ČSR. Ta popust se dovoljuje na podlagi inozemskega potnega lista in tako imenovanega kontrolnega lista, ki se lahko dobi za znesek 5 Kč v potovalnih pisarnah v inozemstvu, oziroma na obmejni češkoslovaški železniški postaji. Notranje železniške postaje v ČSR kontrolnih listov ne bodo izdajale. Potovalne pisarne lahko preskrbijo tudi vozni listek s popustom. Povratna vozna karta s popustom se dobi pri vsaki železniški postaji ČSR. Za inozemske posetnike češkoslovaških železnic in kopališč se popust na železnicah povzraha na 66% pri najmanj 10 dnevem bivanju v času od 1. maja do 31. oktobra. Ta popust se daje na takozvano nakaznico za cenejšo potovanje obiskovalcem zdravilišč, ki se dobi v potovalnih pisarnah v inozemstvu, oziroma na obmejni češkoslovaški železniški postaji. Na popust se ne uporabljajo pri potovanju v zdravilišče (na razdaljo najmanj 30 km od češkoslovaške meje). Pred nastopom potovanja nazaj si mora potnik preskrbeti potrdilo zdraviliške uprave o 10dnevem bivanju, nato pa dobi vozovnico s popustom 66%. Posebne ugodnosti so uvedene za skupne izlete bodisi z normalnim vlakom ali s posebnim izletniškim vlakom. Vodniki skupin dobijo pri določenem številu udeležencev prosto vožnjo. Uvedene so tudi ugodne okrožne vozne karte za potovanje po ČSR, ki omogočajo tujcem obisk in spoznavanje naravnih lepote, zgodovinskih krajev in drugih znamenitosti ČSR. Odstotni popust pri skupnih izletih in okrožnih potovanjih, oziroma navodila, sporoči konzulat na željo zainteresov.

žolča in jeter,

žolčnih kamenih in zlatenci urejuje naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica

prebavo in pospešuje iztrebljenje črevesja. Klinične izkušnje potrjujejo, da domača pitna kura (zdravljenje) dobro učinkuje, ako popijemo

FRANZ-JOSEFOVO

vodo

zmešano z malo tople vode, zjutraj na prazen želodec.

Ogl. reg. št. 15485/36

Vremenska poročila

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlažnost v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

Četrtek, 15. maja 1936

Ljubljana 7, 762,3, 15, 81, NE 1, 6, —, —; Ljubljana 14, 761,9, 20,8, 59, SE, 8, —, —; Maribor 7, 762,4, 14, 8,2, SW 8, —, —; Zagreb 7, 762,5, 17, 70, W 1, 7, —, —; Beograd 7, 760,3, 19, 60, O 4, —, —; Sarajevo 7, 766,5, 10, 90, O, —, —; Skopje 7, 760,2, 10, 80, E 2, —, —; Kumbor 7, 758,3, 20, 40, NNW 1, 4, —, —; Split 7, 768,3, 21, 40, NE 4, —, —; Rab 7, 759,5, 20, 30, NE 4, —, —; Rožanska Slatina 7, —, 14, 84, S 2, 3, —, —; Temperature: Ljubljana 22, 12; Maribor 23, 12; Zagreb 25, 15; Beograd 27, 14; Sarajevo 26, 4; Skopje 24, 10; Kumbor —, 16; Split 27, 18; Rab —, 17; Rožanska Slatina 27, 11.

Poročilo zemunske meteorološke letalske službe 14. t.m.: Slaba depresija nad Rusijo in na Egejskem morju visok pritisk drugod v vsej Evropi prevladuje jasno vreme, nekoliko deževno v Nemčiji, Rusiji in v Pireneji. V Jugoslaviji je bilo deloma oblačno na zapadu, jasno v večjem delu vzhodne polovice. Dežja ni bilo. Najnižja temperatura Plevlje 4, najvišja Jasje Tomič 31 stopinj.

* **Novo zajetje vrelov v Laškem.** V zdravilišču OUZZ Radio-Thermi v Laškem se ravnokar vrše dela o popolnoma novem zajetju radio-termalnih vrelov. Dosedanje zajetje je staro že preko 80 let in ne odgovarja več modernim zahtevam radio-termalnih kopališč. Zajetje se vrši po načrtih in pod vodstvom inozemskega strokovnjaka, inž. Eugena Maurerja iz Baden-Badena. Strokovnjak je zjel v naši državi vrelce v kopališču Banja Vručica pri Tešlju, izvršil pa je tudi številna zajetja v Nemčiji, zlasti pa v Južni Ameriki. Dela okoli zajetja so prav zanimiva, ker se zdaj lahko vidi, kako so pred 80 leti zajemali take termalne vrele in kako obsežna dela so potrebna, da se tako zajetje uredi na moderni tehnični podlagi. Delo je ne samo za Laško, temveč tudi za našo Slovenijo važnega medicinskega in gospodarskega značaja.

* **Javna dražba velikega posestva v L. tili.** Včeraj je bilo na javni dražbi prodano veliko posestvo litjskega trgovca Hinka Lebergerja. Posestvo, ki obstoji v glavnem iz dvonadstropne trgovske hiše in obširnega gozda, je zadržala Mestna hranilnica ljubljanska za 983.031 Din. Dasi je za današnje prilike izražena cena prilično visoka, izgubi Ljubljanska mestna hranilnica znatno vsoto 600.000 Din, kajti njena terjatev iznaša poldrugi milijon dinarjev. Poleg Ljubljanske mestne hranilnice je prizadeta tudi Okrajna posojilnica v L. tili s približno 300.000 Din, za kar pa je krita s poroki. Vsi ostali upniki pa bodo morali svoje terjatve popolnoma črtati.

* **Kako organizirati zbirke v Protituberkuloznem tednu.** Protituberkulozna Zveza v Ljubljani prosi vse krajevne lige, dispanzerje, ustanove in posameznike, na katere se je obrnila zaradi nabiranja denarnih prispevkov v protituberkuloznem tednu, da gotovo vpoštevajo sledeča navodila: Občinske uprave naj razbesejijo poslane jame lepake. Nabiranje naj se vrši od vasi do vasi, od hiše do hiše s sodelovanjem učiteljskega, gasilčevega, športnih društev itd. Pred kolodvorska poslopja naj se postavijo nabiralne mizice in nalepijo poslani letaki, za kar je še dala dovoljenje tukajšnja direkcija drž. železnic. Zbirke naj se vršijo tudi po cerkvah na podlagi dovoljenja kneževskih ordinarij. Letaki za zbirko protituberkuloznega dinarja naj se nalepijo tudi pri blagajnah kinopodjetij in gledališč. Nadalje pri športnih prireditvah. Zanimati naj se razna trgovska podjetja radi prispevka iz sklada glob. Prodaja naj se dr. Neubauerjeva brošura »Tuberkuloza — bolnim v tolažbo, zdravim v korist«, Zvezno glasilo »Delo proti tuberkulozi«, tablice »Ne pljuvaj na tla« in koledarje.

* **Smrt vzorne kmečke matere.** Iz Skočjana pri Turjaku nam pišejo: V nedeljo je umrla v Malih Lipjah g. Lenčka Šmucova, stara 55 let. Zapustila je osem otrok, dve hčerki sta v Ameriki. Spoštovano gosposinjso so v terek številni pogrebi sprejeli do groba. Pokojna je bila vneta podorna članica gasilske čete in je sodelovala pri raznih naprednih društvih. Po rodu je bila z Ižanskega, a na izobrazbi je mnogo pridobila v Ameriki, kamor je bila odšla kot dekle in se je tam tudi poročila s sedanjim možem Leopodom Šmucem. Tik pred vojno se je vsa družina vrnila na svoje posestvo v Male Lipje in v vzorna gosposinja je znala tudi v najtežjih časih skrbeti za srečo in blagobit svoje družine. Bila je res zavedna značajna kmečka mati, katere se bodo vsi, ki so jo poznali, venomer toplo spominjali.

* **V visoki starosti 94 let je umrla gospa Franciška Bartolova,** vdova po železniškem uradniku v Rožni vrtini IV. pri Ljubljani. Pogreb bo jutri ob 15. v Trnavi v Savinjski dolini je umrla gospa Ana Korunova, vdova po posestniku, mati poštnega inspektora pri poštnem ravnatelstvu v Ljubljani. Dosegla je čisto starost 86 let. Pokopali jo bodo danes ob 9 — Pokolima blag spomin, žalostim našo iskreno sožalje!

* **Ljubljanski Autoklub priredi izlet na Notranjsko.** Ljubljanska sekcija Avtomobilskega kluba obvešča, da priredi v nedeljo, 17. t. m. izlet na Notranjsko. Izlet se bo vršil kot majniški izlet in bo prvi družabni izlet kluba v letošnjem letu. Udeleženci ne odpušajo skupno, pač pa je določena naslednja proga: Ljubljana—Turjak—Velike Lašče—Nova vas na Blokah, kjer se zberejo izletniki v gostilni pri Lavriču pri zajtrku ob 10. dopoldne. Iz Nove vasi vozijo potem dalje do Starega trga, od tod pa po cesti ob jezeru čez Dane v Cerkljico. Med potom si ogledajo Kriško jamo in ponikovalnico Golobino pri Danah. Po kosilu, ki bo v Cerkljici pri Zmuru je predviden peš izlet k jezeru, koder je dana možnost vožnje s čolnom itd. dalje po volji izlet na planoto v St. Vid po novi cesti itd. Oni, ki bi želeli ogledati so Kriško jamo, naj sporočijo to tajištvu, ker je treba oskrbeti vodnike in razsvetlavo. Ravno tako je zaradi preskrbe kosila prijaviti vsaj približno število oseb. Izlet je povsem družabnega značaja, brez vsake prisiljenosti. Vrši se bo le v lepem vremenu. V primeru dvomljivega vremena je vprašati na dan izleta tajištvu, ki posluje od 7. zjutraj dalje. Vse ostale podrobnosti so objavljene v zadnji številki vestnika »AUTO«, ki prinaša tudi skico proge.

* **Nameste konja je zapregel ženo.** V Čačah se je pripeljal Nikola Raičević, ubožen seljak iz Gline. V poltovorni voz je bila vprežena njegova žena Roza. Mož ji je pomagal vleči na vozu pa se je zadovoljno smehljalo četrto otrok. Nikola je pojasnil svoje vožnje tako: Pozimi so mu bili dodeljeni trije hektari zemlje v okolici Kumanova. Zaradi slabega vremena ni mogel prejši kreniti na pot kakor pred mesecem. V svoj voz je vpregel konjica, ki pa mu je kmalu omagal in poginil. Nato je vpregel svojo ženo Rozo in šlo je dalje počasi vendar gotovo. Ženo sta se stalno menjala v vpregi. Voo pot je voz vzbujal pozornost, usmiljen ljudje so družini dali hrane pa tudi denarja, da ne bo omagala na poti v obljubljeno deželo.

* **Za mrtva je bode proglasil.** Rudolf Mikolič, rojen 1887, v St. Jurju pri Logatcu, je odšel pomladi 1915. s celiskim polkom v Galicijo. Od zime 1916. ni vesti več o njem. Zato je okrožno sodišče v Celju uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega. Isto postopanje je uvedeno glede Ivana Tomažiča, posestnika v Skofji vasi, rojenega 1880, ki je takoj ob mobilizaciji 1914. odšel na rusko fronto in odlej ni bilo nobene glasbe več o njem.

* **Arheološke najdbe v Osijeku.** Med vojašnicama 15. in 31. topniškega polka v Osijeku delajo novo cesto. Pri kopanju so delavci našli na raznovrstne starine iz predzgodovinske dobe, a našli so tudi denar iz rimskih časov. Pokazal se je tudi rimski zid, v katerem je bilo veliko zelo lepo izklesanega kamna in naravnost umetniško izdelan stebel. Ob tem zidu so razkopavali grobove, v katerih so našli šest lepo izdelanih žar z ostanki zgoljenih človeških kosti in pepelom. Grobovi so torej iz časov, ko se mrtvi niso pokopavali, temveč sežigali.

* **Zaklad s pol milijona Din je izginil.** Na splitsko policijo je prišla neka gospa z Brača in je v joku povedala, da so ji iz kovčega, ki ga je imela zakonpaga, ukradli okrog pol milijona Din v dolarskih bankovcih. S soprogom, ki je že pokojen, se je pred petimi leti vrnila iz Amerike in prinesla s seboj to premoženje. Namerila je za dedščino svoji nečakinji, kateri je tudi že izbrala ženina. Toda dekle se ni brigalo za fanta, ki pa je užival naklonjenost vojaški roke, se je fant vrnil k vdovi. Te dni je gospa šla gledat, kako je z njenim zakladom. Na stražovito zaprepačenje ni našla niti pare več. Osumila je fanta, ki je živel pri njej in vtaknil so ga v preiskovalni zapor.

Danes ob 20. vsi v Union na koncert akademskega pevskega zbora „Mladosti-Balkana“ iz Zagreba

* **V štirih urah sta umrla mož in žena.** V Sarajevu je že dalje časa bolehal vpokleni živinozdravnik Mozes Grünar, ki mu je bilo 70 let. Bolehna pa je bila tudi njegova žena Sarolta, ki je v terek popoldne nenadno dobila napad slabosti in je izdihnila za kapjo. Štiri ure nato je izdihnil tudi njen mož. Skupno so ju prepelali v židovsko mrtvašnico.

* **Razbito kolo je ubilo mehanika.** V Dobrljnu-Drvarju se je v strojem oddelku »Spadovih« žag zgodila v terek nekaj minut pred poldnevno, huda nesreča. Instalirali so nov parni kotel. Ko je začel obratovati, se mu je približal 28-letni mehanik Rudolf Kette, po rodu Slovenec. Tisti trenutek se je zaradi silne hitrosti razbito kolo in del koleša je udaril Ketteja v prsi, da se je na mestu zgrudil mrtve.

* **Lastnega otroka je krmil s steklom.** V Osijeku je bil obsojen kočijaž Nikola Čikardić na 20 let ječe, njegova priležnica pa na 10 let, ker sta na strahovit način spravila Čikardičevega nezakonskega otroka s sveta. Fantič ki ga je imel kočijaž s pokojno Marijo Cvijičev, je bil star dve in pol leta. Ker je nenadno umrl je bila izvršena obdukcija in se je ugotovilo, da sta Čikardić in njegova priležnica osem dni hranila fantka s hrano, v katero sta vsipala zdrobljeno steklo. Dvakrat sta mu tudi dala pitni kamele sode.

* **Tovarna JOS REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.**

Iz Ljubljane

u— **Moški akademski zbor Mladost—Balkan** priredi danes ob 20. v veliki unionski dvorani koncert sodobnih zagrebških skladateljev. Ze samo ime tega zbora in njihovega dirigenta Jakova Gotovca, — saj je nastopil nešteto krat pred kritično publiko v tu — in inozemstvu, — nam jamčita za prvostopenjski umetniški užitek. Na sporedu so dela popularnih hrvaških skladateljev Odaka, Dobronića, O. Josefovića, B. Širole, J. Parača, M. Tajčevića, R. Matza, F. Lhotke, Z. Grgoševića in J. Gotovca. Zanimiv je Gotovčev narodni obred: Koleda za moški zbor, tri klarinete, dva fagota in tolkala. Vstopnice se dobe čez dan v knjižarni Glasbene Matice, pol ure pred koncertom pa pred koncertno dvorano.

u— **40. pešpolk Triglavski** bo proslavil svojo kresno slavo 28. t. m. v spomin na dan, ko je slovenski planinski polk (sedanji Triglavski) ob koroški ofenzivi 1919. zlomil odpor sovražnika pri vasi Kotlah. Lomljenje koloča bo ob 10.30 na dvorišču vojašnice kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja. Popoldne bo vojaška zabava. Domačini slave je komandant polkovnik Milan J. Mašić.

u— **Še o Ostrovskem.** Mojemu poročilu o Ostrovskem »Gozdu« v večerajšnji kulturni rubriki so kumovale same boginje nesreče. Najprej je tiskarski škrat skazil naslov take, kakor da so Ostrovskega dajali v operi, ne pa v drami, nato pa je nasul še za dobrosto prgišče drobnih in večjih napak v članek sam. Izmed slednjih naj popravim samo tisto, ki govori o tem, da nečemu ni bilo treba... enako pozorne mere. Tisti stavek se pravilno glasi: »Komedijski sestavlja prav toliko resne tragike in odne kakor humorja, pa bi bilo treba na težjo območju enako pozorne mere.« Prav tako moram seznam sodelujočih igralcev izpolniti še z imenom Potokarja, ki je v vlogi trgovca Vostimratova podal eno najbolj zanimivih, igralsko dogradjenih figur. — L. M.

u— **Žirija Druge mednarodne razstave fotografске umetnosti** je sredi zaključila svoje delo s podelitvijo odlikovanj in priznanj razstavljalajočim mojstrom. Ker je poslovala še pozno v noč, pridobimo rezultate prihodnjič. Kakor je bilo število odlikovanih razmeroma veliko, vendar ni zadostovalo, da bi mogli upoštevati vse avtorje, ki bi si odlikovanje zaslužili, zato so se člani ljubljanskega fotokluba, čeprav bi jih več prišlo v poštev tudi za prva odlikovanja, s kavalirsko gesto že v naprej odpovedali temu priznanju v prilog gostom. To vse govori po eni strani, da je naša druga internacionalna na splošno umetniško na res visoki stopnji, po drugi strani pa, da naši amaterji ne delajo v prvi vrsti za zunanja priznanja. Odlikovani avtorji in slike se bodo označili na razstavi posebe, tako da bo imel vsak obiskovalec priliko oceniti razstavo tudi s te strani. Razstava se bo »svezila« tudi z nekaterimi deli, ki so dospela po določenem roku in jih žirija tedaj ni

Elitni kino Matica — Tel. 21-24

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15.
Predprodaja vstopnic dnevno od 11. do pol 13. ure in od 15. dalje.

PRIDE „AVE MARIJA“

mogla upoštevati. Na drugih razstavah je v teh primerih praksa takšna, da se naknadno dosepe pošiljke zavrnejo — avtor pa nosi v takšnem primeru poleg vseh drugih stroškov še strošek dvojne poštne. V večini primerov pa krivda za zamudo ni na strani avtorja, saj se je v tem primeru n. pr. zgodilo, da so dosepele z zakasnitvijo pošiljke, ki so bile odposlane celo prej nego pošiljke razstavljenih avtorjev iz istih krajev. Kakor je fotoklub v drugih pogledih kulanten, je bil zato tudi tu in se je odločil naknadno obesiti dela, ki se lahko primerjajo z najboljšimi na razstavi in ki bodo gotovo zbujala pozornost.

u— **Naši trgovci in obrtniki,** veliki in mali, so z razumevanjem potreb in želja, ki jih je iznašala Protituberkulozna Zveza ob priliki organiziranja »Otroškega sejma« in »Modne revije otrok«, pokazali, da je v njih veliko srčne kulture, veliko smisla za splošno ljudske potrebe. Naš trgovski in obrtniški stan je tudi ob tej priliki pokazal, da je živi del narodnega organizma; oba stanova sta z dobrohotnim odzivom omogočila, da se bo organizacija »Otroškega sejma« in »Modne revije otrok« izvedla brez stroškov in korist protituberkuloznega skrbstva med slovenskim ljudstvom. Izjeme so bile take redke, da res ne morejo vreči prav nobene sence na kulturno doživetost našega trgovstva in obrtništva in na njegovo razumevanje za potrebe ljudstva. Priprani smo, da bo kulturna in posnosa Ljubljana z mnogostevilnim obiskom privedla »Otroški sejem« (v nedeljo 17. t. m. od 9. ure dalje v »Zvezdi«) in »Modne revije otrok« (Delavska zbornica v soboto, 16. t. m. ob 18.30 uri) vse storila, da bo moralni in materialni uspeh privedev Protituberkulozne Zveze kar največji. S tem bo ljubljanska javnost stala na čelu onih, ki so voljni razumeti ljudstvo v njegovih zdravstvenih težavah in neprilikah.

u— **Opozorilo posilcem za francoske štipendije.** Profesor Lacroix, lektor francoskega jezika na ljubljanski univerzi, prosi vse one ki bodo prosili za francoske štipendije, da mu čim prej predložijo prošnje v podpis, ker se bo komisija za razdelitev štipendij kmalu sestala.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevi ob 20. uri koncert v Unionu; v nedeljo zjutraj ob lepem vremenu izlet na Sv. Goro; prihodnja vaja vsega zbora v terek ob 20. uri.

u— **Nevarnost gozdnih požarov.** Mestno poglavarstvo razglašja: Dne 4. aprila je v mestni gozdni parceli na Drenikovem vrhu nastal ogenj, ki so ga mestni gasilci sicer takoj pogasili, ki bi bil pa lahko povzročil obširno precej škodo. Ugotovilo se je, da je najbrže kak sprehajalec vrge v suho vejave in travo goreč ogorek cigarete in na ta način zanetil ogenj. Mestno poglavarstvo opozarja sprehajalce po gozdnih sprehajališčih v Ljubljani in okolici, da skrbno ugašajo cigarete, ker bi lahko iz majhne ne previdnosti nastala mestni občini in drugim gozdnim posestnikom ogromna škoda. Tudi pričakuje mestno poglavarstvo od meščanov, da sami pazijo na mestne nasade in gozde, ki so ne le v okras mesta, temveč tudi za zdravje mestnega prebivalstva potrebni in koristni. Mestno poglavarstvo opozarja, da bo proti vsakemu krivicu najstrožje postopalo po zakonu o gozdih.

Film ZKD

Danes ob 14.15 poč

BOMBA SMEHA:

Lucie Englisch — Adela Sandrock

Borba z zmajem

Enotna vstopnina Din 3.50.

ELITNI KINO MATICA

u— **Hud udarec za Topolovškovo rodilno na Galjevici.** V terek zjutraj je v bolnišnici umrl za posledicami hude operacije g. Edvard Topolovšek, uslužbenec cestne železnice v Ljubljani. Pokojnik je štel 53 let. Bil je miren in povsod priljubljen mož. Na Galjevici si je zgradil lično hiško. Pokopali so ga včeraj. Istega dne zvečer pa je preminil v St. Jurju pod Kumom brat ge. Topolovškove g. Janko Weithaus, finančni preglednik v poklju. Štel je 52 let in med domačini priljubljen. Naj v miru počivata! Svojem sožalje!

u— **Kolo jugoslovenskih sester** sporoča, da se akademski v proslavo materinskega dne ponovi v soboto 16. t. m. ob 17. po zelo znižanih cenah v gledališki dvorani Sentjakobčanov v Mestnem domu. Prireditelj bo v prid ubogim materam in sirotam. — Rezervacije si vstopnice, ki se dobe v Matici knjigarni in 16. t. m. od 16. do 17. pri blagajni.

u— **Na javni dražbi pri sreskem sodišču** je včeraj kupil Torkarjevo hišo z mesarjijo in vrtom v Zgornji Šiški lesni veletrgovec g. Alojzij Krajc z Grahovega. Posestvo je bilo cenjeno na 142.000 Din, prodano pa za 94.200 Din.

u— **Odpoved prostora v šempetrski vojašnici.** Mestna občina ljubljanska je odpovedala banovinski šolski zalogi knjig in učil vse pritrjene prostore in skladišče kakor tudi prostore v I. nadstropju za 1. oktober. Občina naveda, da je bila odpoved potrebna, ker se bo izvršila adaptacija poslopja. Gre za namestitev mestne bolnišnice.

DANES PREMIERA!

11 nepozabnih ljubavnih pesmi! Veleopereta iz solnčne Kalifornije, zemlje pesmi in pustolovščin:

Pesem gauča

Film petja in smeha, pustolovščin in strasti, ljubezni in junaštva! V glavnih vlogah odlična pevka GLADY SWARTHOUT znana iz filma »Daj mi to noč« in JOHN BOLES, nepozabni zvezdnik iz Rio Rite.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15.

Predprodaja vstopnic dnevno od 11. do pol 13. ure in od 15. dalje.

PRIDE „AVE MARIJA“

u— **Nameste venca na krsto Jakoba Golmajerja,** služitelja trgovske šole v Ljubljani, je darovala podružnica Zveze bančnih zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov 200 Din za podporno založbo šole Lepa hvala!

u— **Opozorilo!** Obveščamo gospodinje, da se vrše vsak petek zvečer ob 20. v Radion poslovalnici na Mestnem trgu predavanja o pravilnem pranju z Radionom. Vabimo vse tiste gospodinje, ki so čez dan zaposlene, da se v lastnem interesu udeležijo teh večernih predavanj in da pridejo drevi ob 20. v Radion poslovalnico.

u— **Mestna elektrarna opozarja** ponovno svoje odjemalce električnega toka na točno plačilo računov. Ker se še vedno dogaja, da nekateri odjemalci zavlačujejo plačilo toka po dva in več mesece, sporoča mestna elektrarna, da bo takim strankam nadaljnjo dobavo toka ukinila do popolnega plačila zastalih računov; priključila pa bo vod šele po položitvi potrebne varščine. Mestna elektrarna ima sama velike obveznosti, katere mora izvrševati v smislu pogodbe redno in točno. Nekateri dolžniki se neupravičeno pritožujejo, zato prosimo mestna elektrarna svoje stranke da take pritožbe in intervencije radi zastalih dolgov v bodoče opustijo, ker jih žal ne bo mogla upoštevati. Stari dolgovi morajo biti čimprej poravnani, da zamore občina zadostiti svojim obveznostim.

Iz Maribora

a— **Občni zbor CMD** je bil v sredo zvečer v gornji dvorani Narodnega doma. Vodil ga je g. dr. Ferdo Lašič. Poročal je o poslovanju obeh podružnic v preteklem letu, povdarjajoč, da naj bi bil vsak zaveden Mariborčan član te nacionalno pomembne organizacije. V istem smislu je govorila predsednica ženske podružnice g. A. Burlikova. Nato je predsednik dr. Lašič sporočil, da bo 6. septembra slavnostna otvoritev narodne šole v Gradišču, 8. septembra pa letošnja glavna skušnina CMD v Mariboru 375 članov, ženska pa 365. Blagajniško poročilo je podal blagajnik Leopold Haller, za žensko podružnico pa blagajničarka gospa Kosijeva. Dohodki obeh podružnic so znali v preteklem letu 19.157,25, izdatki 13.665 dinarjev. Občni zbor so nato pozdravili dr. Dolar, dr. Lipold in Janko Pirc. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika ženske podružnice dr. Lašič, za predsednico ženske podružnice gđ. Lobenweinova.

a— **Mariborska regulacija.** Včeraj se je mudila v Mariboru komisija tehniškega oddelka hanske uprave, da prouči razne pogoje zadevo regulacije mariborskih javnih prostorov, ulic in cest. V komisiji so bili tudi člani mestnega gradbenega urada z načelnikom inž. Baranom na čelu ter zastopniki policijske oblasti. Dopoldne je komisija proučila načrt preureditve prometa na Kralja Petra trgu, načrt regulacije prometa na Glavnem trgu, zadevo regulacije Zrinjskega trga in projektirane nove ulice, ki bo vezala Cafovo z Aškerčevno ulico. Prav tako je komisija proučila tudi nekatere pogoje zadeve iz generalnega regulacijskega načrta mesta Maribora. Komisija je po lokalnem ogledu vzela načelno predloženo načrto, ki so jih razlagali vodilni uradniki mestnega gradbenega urada, na znanje ter bo po podrobnih proučitvi odločila o njihovi usodi. Vsekakor pa je upati, da se bo zlasti regulacija Kralja Petra trga kakor tudi regulacija Glavnega trga s tem pospešila.

a— **Mariborski odvjetnik ponesrečil v vildonskem klanecu.** Prevčerajšnjim zvečer se je na prvem ovinku vildonskega klanca ponesrečil mariborski odvjetnik dr. Senkovič. Z motornim kolesom je trčil v nasproti vozeči tovorni avto, pri čemer si je stri levo nogo nad kolonom in dobil razen tega poškodbe tudi na glavi in obeh rokah. Njegova sestra je dobila poškodbe na obeh rokah in obrazu. Vildonski reševalci so oba prepeljali v graško bolnišnico.

a— **Drugi kulturni film** se predvaja jutri zvečer v takajšnji Ljudski univerzi in sicer o solnčnih otokih »Rab, Pag in Krk«. Ob štirih popoldne mladinska predstava za ljudske in meščanske šole.

a— **Ohrtna nadaljevalna šola** v Mariboru poziva vajence in vajenke, ki so letos dovršili obrtno nadaljevalno šolo, naj pridejo po svoje odpustnice v nedeljo dne 17. t. m. od 9 do

Iz Celja

— Umrlj je v sanatoriju v Zagrebu 37-letni Josip Korber iz Celja. Truplo prepeljejo v Celje in bo pogreb danes ob 17. Blag mu spomin!

— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilm »Živim in ljubim« in dve predigri.

— Spored prireditve protituberkuloznega tedna bo naslednje v sredo 20. t. m. ob 20.30 koncert pevskega društva »Ojke« v mestnem parku; v soboto 23. t. m. ob 20.30 koncert delavskega pevskega društva »Zarje« v mestnem parku; v nedeljo 24. t. m. od 10.30 do 12. promenadni koncert železničarske godbe v mestnem parku in ob 15. na Glaziji brzi turnir, pri katerem bodo sodelovali vsi domači športni klubi. Občinstvo opozarjamo na radijski prenos predavanj o jetiki, ki ga bo ligo prenašala z zvočnikom pred postajo. Ves teden in na prireditvah bodo dame pobirale prispevke v prid jetičnikom. Darujte vsaj dinar.

— Kuratorij ustanove trgovca Antona Kolenca v Celju je razdelil v smislu oporo 10.200 Din visokošolcem in 3.450 Din srednjšolcem. Podpre je prejelo 34 visokošolcev in 27 srednjšolcev.

— Usoden padec s kozolca. Ko je šel 31-letni v rudniku Hudi jami uslužbeni hlapec Jože Kukuljovič s Spodnje Rečice pri Laškem na kozolec po krmo, je padel in si zlomil levo in se močno poškodoval po glavi. Zdravi se v celjski bolnišnici.

Iz Trbovelj

— Avtomobilski promet. Ker se 15. t. m. izpremeni vozni red na železnici, bodo odhajali avtomobili iz trga Trbovelj takole: ob 5.20, 7.30, 11.45, 14.15, 16.25, 18.50 in 20.

Iz Novega mesta

— Otvoritev protituberkuloznega tedna v Novega mesta. V soboto 16. t. m. ob 17.30 predaval za bolnike banovinske ženske bolnišnice in posebnike protituberkulozne dispanzerja o socialnem in zdravstvenem pomenu protituberkuloznega dispanzerja o socialnem in zdravstvenem boja primarij g. dr. Cervinka, vodja ženske bolnišnice in prim. g. dr. Prodan, vodja protitub. dispanzerja. Predavanje bo dostopno tudi znancom in sorodnikom bolnikov obeh ustanov. Vršilo se bo v bolniškem parku. Dostop skozi vrtna vrata iz Defranciskjeve ulice. — Dispanzer je pričel delovati. Oživitev pri seboje protituberkulozna liga. V nedeljo 17. t. m. bo v mestni posvetovalnici ob 10. posvetovalni sestanek, h kateremu so vabljene vabljene osebe in okoličani, ki naj v čim večjem številu pristopijo k protituberkulozni ligi (članarina samo 1 Din mesečno). V nedeljo bo tudi evlčeni dan: dohodek bo za protituberkulozno ligo.

Iz Ptuja

— Predavanje. V soboto 16. t. m. bo z začetkom ob 20. predaval v prosvetni dvorani »Mladice« društveni zdravnik Sotola g. dr. Vrečko o utrjevanju. Brez vstopnine. Dobro došli razen sokolskih pripadnikov tudi prijatelji Sokolstva!

— Kino bo predvajal v soboto ob 20. in nedeljo ob pol 19. in pol 21. film »Nemogoča žena«. Predigra kulturni film in Foxov tednik.

Iz Julijske Krajine

Novi zakon o imenih in priimkih

Sredi aprila je bil uveljavljen novi splošni zakon o imenih in priimkih, s katerim so se ukinile neke določbe starih zakonov iz leta 1865. in generalizirale določbe zakonov iz leta 1926 o spremembi tujih (slovenskih, hrvaških in nemških) priimkov ter iz leta 1928 o spremembi krstnih (slovenskih ali germanskih in drugih) imen, ki sta veljala doslej partikularno le za Podladije in Julijsko Krajino.

Novi zakon določa, da smejo posamezniki zaprositi za spremembo vseh sramotnih in smeriških imen ter priimkov, pa tudi takih, ki so ilegalnega izvora. Sem spadajo po citatih »Picolac« ki je objavil o zakonju te dni daljši članek imena, kakor »mujo, porko, asinok, pa tudi »Cvetko, Srečko, Gorazd, itd.« Razlika bo v praksi le ta, da bo treba za spremembo priimkov, ki so posneti po omenjenih nečestnih živalih, vložiti prošnjo kar na apelacijsko sodišče, za poitaljanjenje slovenskih in hrvaških priimkov pa bo pristojna kakor doslej že upravna oblast druge stopnje, za spremembo naših krstnih imen celo že upravna oblast in sodišča prve stopnje. S tem so pač jasno določene tudi vrednostne stopnje posameznih imen in priimkov.

List pripominja, da je bilo v zadnjih 9 letih poitaljanjenih več 10.000 slovenskih in hrvaških priimkov v Julijski Krajini. Načeloma so si vsi ti ljudje spreminili priimke po svoji volji, le v nekaterih primerih so bile spremembe dekretirane po prefekti. Podatki, ki so bili sproti objavljeni v »Gazeti priimke«, kažejo, da so bili spreminjeni priimki v prav izredni večini takim družinskim poglavarjem (in članom njih družin), ki so v državnih ali samoupravnih službah, ki imajo gostilništvo, trgovske in obrtne koncesije ali pa poklice, zaradi katerih so kakorkoli odvisni od merodajnih faktorjev.

Drobne novice

V Črnem vrhu se je te dni mudil na kratkem oddihu konfirirani župnik Kavčič. Prišel je domov zaradi nekih rodbinskih zadev. Po nekaj dneh pa se je moral spet vrniti v južno Italijo, kjer je interniran že od leta 1934.

Preko meje se je te dni vrnil 27-letni Stanislav Pregarc iz Trnovca pri Ilirski Bistrici. Nameraval je domov, a že med potjo so ga aretirali in odvedli v zapore. Bajce pride pred sodišče.

V tržaški pokrajini se je meseca aprila rodilo 455 umrlo pa je 309 ljudi. Naravni prirastek prebivalstva na deželi je znašal 61 oseb, med tem ko je v Trstu 5 oseb več umrlo, nego se jih je rodilo.

Za pomorsko univerzo v Trstu. V rimskem parlamentu je imel poslanec Cocconi (nekaj Kočjančič) govor, v katerem se je zavzemal za ustanovitev pomorske univerze v Trstu, ki naj bi združevala v svojem okviru trgovsko in gospodarstvo, ladjedelništvo in strojno ter pomorsko visoko šolo.

V Pazinu in Vodnjani sta bila dosedanja občinska komisarja dr. Vital Bernardineli in dr. Jurij Sansa imenovana za podestata. Blizu Tolmina so našli vaški fantje pretekli petek zjutraj truplo 16letnega Viktorja Uršiča. Nihče ne ve, ali je deklet postal žrtev zločina ali nesreče.

Gospodarstvo

Starostna preskrba trgovcev in njihovih sotrudnikov

Na včerajšnjem 36. rednem letnem obščnem zboru trgovskega društva »Merkur« je dolgoletni društveni predsednik dr. Fran Windischer v svojem zanimivem predstvenem poročilu obravnaval med drugim tudi važno vprašanje starostne preskrbe trgovskih nameščencev in samostojnih trgovcev. Dejal je naslednje:

Naše društvo je imelo vedno smisel za vprašanje starostnega zavarovanja in starostne preskrbe ter se je ob raznih prilikah zavzemalo za obveznost starostne preskrbe glede trgovskega osebja. Vsi preudarni gospodarji so bili vneti za to misel ob času, ko se je uvedlo v stari monarhiji takozvano pokojninsko zavarovanje za privatne nameščence, pa je bilo med trgovskim naraščanjem vse premalo zanimanja za tako socialno uredbo. Ti časi so četrto stoletja za nami. Razni so bili razlogi za to. Glavni vzrok pa je gotovo iskati v dejstvu, da so naši mladi trgovci, dokler so bili v službi, do malega vsi računali s tem, da bodo še v črtnih letih postali samostojni trgovci. Trgovina v naših krajih še ni bila posebno razširjena in tudi ne dovolj razčlenjena. Mnogo je bilo še prostora in prilike za nastanitev novih trgovin.

Razmere so se v zadnjem desetletju kar bistveno izpremenile. Po vojni je število trgovin silno naraslo. Trgovina se je tudi v strokovnem pogledu močno razčlenila. Ko je prišel prevrat v suhih letih, je začelo število trgovin padati in še danes vidimo padajočo nagibnost. Ker so tudi sicer izgledi za trgovsko samostojnost postali mnogo slabši, je naravno, da danes nastavljeni v trgovinah in obrtnih podjetjih vse drugače gledajo na vprašanje starostne preskrbe potom uvedbe obveznega zavarovanja. Le mali odstotek trgovskega naraščanja more v obstoječih prilikah računati na to, da začne samostojno trgovati. Velika večina pa mora računati s tem, da ostane v službi celo življenje. Starostna preskrba je danes mnogo bolj razumljiva tudi gospodarjem, ker jim ne more biti vseeno, kakšna bo bodočnost njih dolgoletnih zvestih sodelavcev.

Pri tem je treba imeti pred očmi, da smatrajo tudi samostojni trgovci, zlasti ti, ki imajo trgovine srednjega in malega obsega, za potrebno, da se začne misliti na preskrbo samostojnih trgovskih gospodarjev v slučaju bolezni, onemoglosti in starosti. Interesi gospodarja in uslužbenca so tako prišli na eno ravino. Gospodarske prilike so pride zblizale in in harmonizirale, pa danes vidimo, da vlada precej velika soglasnost glede vprašanja o potrebi obvezne preskrbe za starost in onemoglost v naših trgovskih vrstah. Težave so pri tem v naši državi zaradi tega, ker je zakon o pokojninskem zavarovanju privatnih nastavljenecov domač in popularen samo pri nas in v dalmatinskem Primorju. Velika razlika v gospodarskem razvoju in v socialnem stanju ter v naziranju na severu in jugu naše domovine so tudi okolnosti, ki prečijo praktično izvedbo tega danes že zelo popularnega socialnega problema.

Dolga leta že ima naše društvo posredovalnico za službena mesta, ki je bila uve-

dena v ta namen, da se v strokovnem društvu opravi preskrba in oddaja služb in mest. Bili so časi, ko se je v naši posredovalnici osredotočalo delo za preskrbo služb in mest. Gospodari in uslužbeni so s radi obračali na nas. Naša naprava je mogla storiti mnogo koristnega ob zadovoljstvu gospodarja in uslužbenca. Zadnja leta žalibog prihaja iz navade, da bi se trgovski gospodarji obračali do nas za posredovanje. Na drugi strani je tistih, ki iščejo službe in mesta, vedno več. Za redka mesta, ki se odpirajo, je seveda največje zanimanje. Navadno oddajajo mesta po priporočilih, prijateljih in pod roko, ne da bi interesen pritegnil posredovalnico. Naša velika želja je, da bi mogli oživiti in razbiti svojo staro, koristno napravo, ki je nastala iz žive praktične potrebe.

Preteklo leto naši trgovini in našim trgovcem ni prineslo zadovoljstva. V svojih nadaljnjih izjavah se je dr. Windischer pečal tudi z aktualnimi vprašanji naše trgovine. Svobodni razmah trgovine in prometa prečijo vedno nove ovire in poskušano gospodarsko diriganje ni doslej pokazalo bodrejših uspehov. Po vsem, kar se je do sedaj videlo in poskušalo, je pač dopustna misel, da je bilo za trgovino in blagostanje najboljšje tedaj, ko je vladala svoboda prometa, svoboda blaga, svoboda človeka. Tiste čase je nastajalo blagostanje, pognala je socialna kultura in misli, da je svobodno trgovsko delo v obliki mori pripomoglo do relativne gospodarske blaginje, ki je vladala pred gospodarsko krizo. Tiste čase je bilo tudi več samozvesti in več pogumnega tveganja, brez zanašanja na pomoč države. Proteze in berge je redkokje delajo človeka zadovoljnega in stvarilnega. Da je vzeti kupčijo, promet in produkcijo iz rok podjetnikom in gospodarjem ter jo prepustiti raznim gospodkam, je danes prav priljubljeno geslo. Vprašanje pa je, jeli tudi premissljeno do zadnjih posledic, kajti živo življenje pri nas in drugod dokazuje, da malokje uspevajo podjetja v rokah gospodke, narobe, navadno morajo davčna sredstva vsako leto celiti težke gospodarske rane. Uspešno voditi gospodarsko življenje, proizvajati in prodajati bi mogel le prvostven upravni aparat, odlično kos težki nalogi pa so celo stare državne tvorbe v veliki zadregi, kadar vstopajo v trdo trenje neusmiljene gospodarske borbe. Trgovini se danes napravljajo v njenem pralastnem delokrogu najrazličnejše zapreke. Podpina se posredovalno delo v blagovni kupčiji daleko preko potrebe, ali je resnica: Trgovci se ne boje konkurence, zahtevajo pa, da ostanejo v gospodarski borbi pogoji enaki, ne smejo jih gospodke premikati na škodo poklicnega trgovca. Življenje našega trgovca je danes obojito po manjših krajih zelo zaskrbljeno, ali vendar je še zelo razširjeno mnenje, da žive trgovci v zavidnem blagostanju. Tako pa prihaja, da še vedno nazivlje vsem zahtevam in protestom ni posvečena tista skrb obrambi nastanjenega trgovca od strani gospodke, ki je potrebna v boju proti zakonitnemu delu in trgovanju ter prodaji blaga od hiše do hiše.

Naše industrijske delniške družbe

Trgovinsko ministrstvo je pravkar sestavilo skupno bilanco vseh naših industrijskih družb, in sicer za leto 1934. Ta bilanca je popolnejša nego je bila ona za leto 1933, ker se nanaša na 1045 delniških družb, dočim se je skupna bilanca za prejšnje leto nanašala le na 887 delniških družb.

Po tej skupni bilanci so znašala ob koncu leta 1934 lastna sredstva upoštevanih 1045 industrijskih in trgovskih delniških družb 7.6 milijarde Din, od tega vplačana glavnica 4.8 milijarde Din. Razni upniki so znašali 6.7 milijarde Din, skupna bilanca vso pa je dosegla 16.4 milijarde Din.

Na strani aktiv so izkazana gotovinska sredstva v višini 670 milijonov, sirovine in sredstva za produkcijo 712 milijonov, izdelano blago 1546 milijonov, stroji in tehnične opreme ter prevozna sredstva 4993 milijonov, nepremičnine 2579 milijonov, inventar 725 milijonov in dolžniki 3232 milijonov.

Kakor v prejšnjih letih so tudi v letu 1934 prevladovala izkazane izgube, ki so znašale 471 milijonov, dočim so družbe, ki so poslovale z dobičkom izkazale 260 milijonov čistega dobička. Izkazani dobički in izgube kažejo za zadnja tri leta naslednjo sliko (v milijonih Din):

	čisti dobički	čiste izgube	razlika
1931.	257	336	-79
1932.	189	339	-150
1933.	247	485	-238
1934.	260	471	-211

Razvoj zadnjih treh let kaže zboljšanje predvsem na strani izkazane čistega dobička, ki se po padcu v letu 1932 izpod 200 milijonov ponovno dvignil na 260 milijonov. Še vedno pa se vidijo posledice težke krize v visoko izkazani čisti izgubi. Kakor se zdi še niso lillancani prebavljene vse izgube, ki jih je zlasti prvih letih krize utrpela naša industrija.

Skupni račun izgube in dobička nam prve, da so znašali osebni izdatki industrijskih delniških družbe v letu 1934 1083 milijonov, ostali stroški 1430 milijonov, davki 217 milijonov, in odpisi 217 milijonov.

Sredstvo

Pariz, 14. maja. o. Po informacijah lista »Ouvree« iz Ženeve je dobila francoska delegacija pri Iruštvu narodov z več strani nasvete, naj sedaj sproži razpravo o načrtu sredozemskega pakta, ki naj bi ga sklenile Francija, Anglija, Italija, Španija, Jugoslavija, Grčija in Turčija.

Pakt naj bi določal njihovo vzajemno pomoč za primer neizvane napada na eno izmed njih, kakor tudi ohranjanje sedanjega teritorialnega stanja. V tej obliki bi bilo mogoče na eni strani priznati sedanjí položaj v Abesiniji, na drugi strani pa bi morala Italija priznati sedanjí položaj na Sredozemskem morju. Tako bi se likvidiral italijansko-abesinski spor, Italija pa pridobila zopet za sodelovanje v evropski politiki.

Slab avstrijski izvoz lesa

Ceprav ima Avstrija, odkar so v veljavi sankcije, na italijanskem tržišču skoraj monopolni položaj glede dobave lesa, je letos ves avstrijski izvoz lesa manjši, nego je bil lani. V prvem letošnjem četrtletju je Avstrija izvozila vsega 25.950 vagonov lesa nasproti 29.687 vagonov v lanskem prvem četrtletju, tako da znaša nazadovanje 12,8%. Vrednost izvoženega lesa pa je letos znašala v prvem četrtletju 17.6 milijona šilingov, nasproti 20.9 milijona šilingov v lanskem prvem četrtletju.

Tudi podatki za april kažejo slabši rezultat, nego je bil lani. V aprilu je Avstrija izvozila vsega 10.194 vagonov lesa, nasproti 11.961 vagonom to je za 1767 vagonov ali za 17% manj nego lani. Mehkega rezanega lesa je Avstrija izvozila v aprilu 5875 vagonov (lani 6188), od tega v Italijo 4639 (4000), v Madžarsko 609 (1962), v Francijo 194 vagonov (144) in v Grčijo 125 vagonov (31). Precej je nazadoval izvoz okroglega lesa, in sicer na 2.085 vagonov (lani 3188), od tega je šlo v Nemčijo 1564 vagonov (2475), v Italijo 230 vagonov (119), v Švico 173 vagonov (360) in v Madžarsko 63 vagonov (236). Prav tako je nazadoval izvoz brusnega lesa na 1144 vagonov (lani 1625), od tega je znašal izvoz v Nemčijo 452 vagonov (860), v Italijo 473 vagonov (85) in v Švico 205 vagonov (487). Jamskega lesa je izvozila Avstrija 304 vagonov (lani 295) in tesanega lesa 836 vagonov (745).

Gospodarske vesti

— Občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo. Včeraj se je vršil občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, na katerem se je obravnavala bilanca za leto 1935. Čisti dobiček Din 2.194.644.26 je občni zbor sklenil razdeliti po dosedaj običajnih načelih ter plačati 10% do dividendo. Obnemem je bilo sklenjeno zvišati delniško glavnico od Din 12.500.000.- na 25.000.000.- Din in spremeniiti nekatere točke družbenih pravil, ki so v zvezi s povišanjem glavnice. Dividenda na podlagi kuponov šteje 16 se bo pričela plačevati dne 20. maja 1936.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 14. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 92, za julij 84.875, za sept. 84.375; koroza: za maj 62.375, za julij 60.125, za sept. 58.125.

+ Winnipeg, 14. maja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 77.375, za julij 78, za sept. 79.125.

+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica: baške in sremska 131—133, okolica Sombor in banatska 130 — 133, baška ladja Tisa 138—140; ladja Begej 137—139; slavonska 135—137. Oves: baški, sremski in slavonski 120 — 112.50. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 125—127.50. Koroza: baška, sremska in banatska 99—100. Moka: baška in banatska »og« in »og« 217.50—227.50; »2« 197.50—207.50, »3« 177.50—187.50; »6« 157.50—167.50; »7« 132.50—142.50; »8« 102.50—105. Otrubi: baški, sremski in banatski 98—102. Fižol: baški in sremski beli 165—170.

+ Budimpeštanska termalna borza (14. t. m.) Tendence stalna. Pšenica: za maj 15.25 — 15.27; koroza: za maj 11.47 — 11.49, za julij 11.82 — 11.84 za sept. 12.10 — 12.12.

BOMBAS

+ Liverpool, 13. maja. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za maj 6.17 (6.18), za dec. 5.56 (5.57).

+ New York, 13. maja. Tendence vztrajna. Zaključni tečaji: za maj 11.58 (11.58), za dec. 10.33 (10.27).

Sokol

Pojasnilo mariborski javnosti

V ponedeljskem »Slovenec« od 11. maja je izšel pod naslovom »SSK Maribor se je posloval od svojega igrišča« članek, ki skuša v hujškem tonu vzbuditi nerazpoloženje javnosti proti sokolskemu društvu Maribor-matica. Ker vsebuje članek celo vrsto neresnih trditev, smatramo za potrebno, pojasniti mariborski javnosti zadevo novega sokolskega telovadišča v pravi luči.

Sokol Maribor-matica je zaprosil mestno občino mariborsko že l. 1932, da po poteku najemne dobe s SSK Maribor da prostor v Ljudskem vrtu v najem Sokolu Maribor-matica. — SSK Maribor se je namreč že ob podelitvi velikih teniških prostorov v Ljudskem vrtu napram mestni občini mariborski sam zavezal izprazniti nogometno igrišče po preteku najemne dobe, to je koncem leta 1933. Zato je bil Sokol Maribor-matica upravičen zaprositi za prostor. Prisiljen je bil k temu, ker je njegovo dosedanje letno telovadišče le začasno, ker se ima preko njega po regulacijskem načrtu v doglednem času podaljšati Gregorčeva ulica, ne glede na to, da je prostor za veliko število članstva in mladine, kakor tudi za vezbanje lahkoatletskih panog premajhen. Izključno je bilo, dobiti v območju društva t. j. na levem bregu Drave drug primeren prostor, ki že z ozirom na stotine dece, ki se vežba v Sokolu, ni smel biti preodalen.

Na podlagi te prošnje se je pri mestni občini vršila anketa prizadetih društev z zastopniki mestne občine, ki je, uvažujoč te razloge, priznala upravičenost prošnje Sokola Maribor-matica. Pogajanja glede prostora so se zavlekla do l. 1934, ko se je med Sokolom Maribor-matica, SSK Mariborom in mestno občino mariborsko dosegel sporazum, po katerem je oddala mestna občina prostor v najem Sokolu Maribor-matica, SSK Mariboru pa je poleg drugih ugodnosti v kritje investicij priznala vsoto 120.000 Din. Docela neresnica pa je trditev, da bi bil Sokol Maribor-matica prejel kak znesek. Poleg tega se je SSK Mariboru zagotovila souporaba prostora do 31. XII. 1935. Na prošnjo SSK Maribora je podpisana uprava koncem l. 1935 iz lastnega nagiba podaljšala ta rok do 15. maja 1936, tako da se dosedaj ni moglo pričeti s preurejevanjem prostora. — Trajna souporaba pa ni mogoča že zaradi tega, ker se mora prostor, da bo služil svojemu namenu, z napravo tekašnice, igrišč in drugih naprav preurediti tako, da se za nogomet ne bo mogel več uporabljati.

Iz tega je razvidno, da je bilo postopanje Sokola Maribor-matica vseskozi konkretno in da je društvo šlo tudi SSK Mariboru na roko kolikor je bilo mogoče. Kar se pa tiče očitkov napram mestni upravi in »kulturno narodne sramote«, ki je v tem, da je dobil prostor Sokol in da se je tem napravil dostopen stotinam sokolske mladine obojega spola za sistematično telovadbo, pripominjamo še, da bo stal na tem mestu mariborski Sokolski dom kot trajno svetišče nacionalne misli, kar je omogočilo a svojo odlično prejšnja mestna uprava, za kar ji moramo biti vsi narodni Mariborčani hvaležni.

Maribor, 15. maja 1936.
Uprava Sokolskega društva Maribor-matica.

Sokol Ljubljana—Slika. V petek ob 20. uri predava br. Puhar. »En glažek al ps dva« s skiptičnimi slikami. Po predavanju film: Kaj žene ljubijo. Vstopnina 3 Din.

OSTRA BRITVICA - NIZKA CENA!

Pred nekako enim letom je prinesel NACET zares dober poceni britvico. Vsako rezilo vsake britvice v vsakem zavojčku je stvarno ostro in dolgotrajno. Prikladno za vse aparate za britje s 3 klinami.

"NACET" BLADES

Borze

14. maja

Na ljubljanski borzi so danes oficijelni tečaji deviz v splošnem popustili, ker se je švicarski frank na mednarodnih tržiščih popravil. V privatnem kilingu so se trgovali avstrijski šilingi po 9.19, in angleški funti po 250. V zagrebškem privatnem kilingu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9.22 in v grških bonih po 30.75, dočim je bilo za španske pezete povpraševanje po 6.85. Nemški kilirinski ček nadalje popušča jo in so se v Ljubljani trgovali po 12.40, v Beogradu po 12.3643 in v Zagrebu po 12.35, odnosno za 15. junij po 12.20 in za konec junija po 12.2750.

Na zagrebškem efektneem tržišču je pri mirni tendenci vojna škoda notirala 358 — 359 brez zaključka. Promet je bil zabeležen samo v delnicah Trboveljske po 120 in 125.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2971 — 2985.61, Berlin 1576.08 — 1769.95, Bruselj 744.18 — 749.24, Curih 1424.22 — 1431.29, London 217.84—219.90, Newyork 4361.79 — 4398.10, Pariz 289.96 — 291.39, Praga 182.54 — 183.65.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.3650, London 15.3325, New York 308.75, Bruselj 52.2750, Milan 24.30, Madrid 42.1750, Amsterdam 208.70, Berlin 124.50, Dunaj 56.20, Stockholm 79.05, Oslo 77.05, København 68.45, Praga 12.8250, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Effekti

+ Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 358 — 259, 4 odst. agrarne 48 den., 6 odst. begluške 66 den., 6 odst. dalm. agrarne 63 den., 7 odst. invest 81 den., 7 odst. stabiliz. 81.25 den., 7 odst. Drž. hip. banka 83.50 — 84, 7 odst. Blair 72 den., 7 odst. Blair 72 den., 8 odst. Blair 82 den.; delnice: PAB 217 — 220 Trboveljska 126 — 130, Sečera Osijek 150 bl.

Beograd. Vojna škoda 357 — 358, 4 odst. agrarne 48.25 den., 6 odst. begluške 67 — 67.50, 7 odst. invest. 82 — 82.50 (81.50 — 82.75), 7 odst. Drž. hip. banka 83.50 bl., 7 odst. Blair 72.75 — 73.25 (72.75), 8 odst. Blair 82.50 — 83, Narodna banka 6350, PAB 217.50 — 218.50 (217).

ALBUS DOMAČE MILO

ČUVA VAŠE PERILO!

Dobiva se povsod!

Pazite na ime Albus!

Preizkušnja moči

Dumajski kancelar dr. Schuschnigg

Je odstranil iz svoje vlade heimwehrov-ske ministre, med njimi tudi njihovega voditelja, kneza Rüdigerja Starhemberga

Dnevi groze v Addis Abebi

Dopisnik „Timesa“ opisuje zadnje negušve dneve v abesinski prestolnici, ko je ugotovil pomanjkanje čuta odgovornosti in je ljudstvo odpadlo od vladarja — 50 tisoč tolarjev pod cesarjevim blazinjakom — Izpraznjene steklenice s strupi — Policija se pridruži razbojnikom — Človeške žrtve

Dopisnik londonskega »Timesa« v Addis Abebi, o katerem smo poročali, da se je baš v dnevih abesinskega razsula poročil z dopisnico nekega pariškega žurnala je poslal svojemu listu obširen opis dogodkov, ki so v abesinski prestolnici sledili neguševemu begu v tujino. Dopisnik, ki je ves čas italijansko-abesinskega konflikta igral ulogo nekakšnega abesinskega propagandnega ministra, ne more zatajiti svojega razočaranja nad neguševim ravnanjem posebno ne nad strašnim razdejanjem in ljudskim besom, ki ga je doživela črna prestolnica v zadnjih dnevih svoje neodvisnosti.

Neguševnega bega ni pričakoval kakor piše angleški žurnalista, noben Evropec. Haile Selassie se je vrnil 30. aprila z rasom Kaso, rasom Getačujem in drugimi dostojanstveniki iz Entota v Addis Abebo. Popoldne je zbral svoj ministrijski svet, a vsi njegovi člani so bili brez upanosti, neodločni in nezmognili vsajenjem posebno ne nad strašnim razdejanjem in ljudskim besom, ki ga je doživela črna prestolnica v zadnjih dnevih svoje neodvisnosti.

V Mali palači, kjer je bivala cesarica, se je med tem odigraval žalosten intermezzo. Neguš je ležal, navidez do smrti utrujen, na blazinjaku cesarica je sedela pred njim in ga rotala naj pobegne. Neguš je nevoljno ugovarjal, da se hoče boriti do konca. Dopisnik pripominja, da so napori umika po bitki pri jezuru Ašangi, kakor je vse kazalo, cesarja zelo potlačili, še bolj pa nedvoumni znaki, da je vse njegovo ljudstvo odpadlo od njega. Prebivalstvo je umikalo se čete povsod nadlegovalo v Mardali so celo strljali na njegove osebne služabnike in jih več ranili ter ubili. Cele ure je cesarica pregovarjala svojega moža, med tem ko sta prestolonaslednik in ras Getaču sedela v sosedni sobi po abesinski navadi na tleh in se šalila ter smejala — »dokaz strašnega pomanjkanja čuta odgovornosti v kritičnih trenutkih«. To pomanjkanje je dopisnik opazil pri vseh Etiopcih razen pri ne-

gušu. Končno je dal cesar pozvati rasa Kaso, na kar so se mladi Etiopci, ki so se bili zbrali pred palačo razočarano umaknili, ker so vedeli, da bo zgovorni stari gospod vladarja sedaj imel dolge ure v oblasti. Ko je pozneje dospel negušev ameriški politični svetovalec dr. Spencer je prejel navodilo, naj pride naslednji dan ob 9. k cesarju, kratko pred polnočjo pa je odšel neki negušev zasebni tajnik do britskega poslanika, da bi se tam zgovoril z avtoriteto britske vojske, ki naj bi pripeljala v Džibuti. Takrat se je bil neguš torej že odločil za beg. Posledica tega usodnega povelja je bil kratko potem začetek streljanja v prestolnici. Množica se je bila v odprti in nezastraženi orožarni v neguševi palači postavila modernih pušk in streliv.

V gobju starem neguševem dvorcu se je začela plenitev takoj po cesarjevem odhodu. Nekoliko izmed dvorjanov, ki jih je bil cesar ostavil, so se spravili takoj na iskanje njegove osebne blazine. Po poročilih italijanskih listov, ki na temeljijo na seveda nezanesljivem pripovedovanju domačinov, so našli baje v tleh pod pozlačenim blazinjakom v cesarjevem salonu 50.000 tolarjev. V prestolnici dvorani je ostalo samo golo ogrodje prestola in v zasebnih sobah samo nekaj težkega pohištva, ki ga ni mogel nihče dvigniti, vse ostalo so plenilci odnesli ven, spravili na kup, razbili in deloma zažgali.

V širnem raztresenem mestu je nastala prava anarhija. Razen orožja je plenilec mikalo vino in alkohol, ki so ga povsod izpili na mestu, kjer so ga našli. V lekarnah so se ljudje polastili tudi steklenice s strupom in več oseb je obležalo zastrupljenih na cestah. Prvi dan je skušala policija, zadnji ostanek nekega državnega reda, ustaviti razdejanje. Prvi spopad s tolpo se je izvršil dozvedno pred trgovino nekega Gonatiksa, Grka z Dodekanesa. Policija je skušala preprečiti izropanje tega lokala, toda tolpa je bila močnejša, pa se je morala policija vdati. Od tega trenutka dalje ni bilo moči, ki bi se mogla ustavljati razdejanju. Vse, kar je masa dosegla, je raznesla, razbila, zažgala. Potem se je začelo divje streljanje. Za plen so se roparji tepli med seboj, nastajale so bitke med njimi, napadalci so streljali na vse, kar jim je bilo na poti, posebno so se znašli nad belci. V trgovini neke šivilje so se z neštetiimi strelji znesli celo nad belimi lutkami. Kmalu se je pretežni del policije priključil tol-

pi. V središču Addis Abebe je bilo kmalu vse v plamenih. Tu je množica obglavila nekega Grka, ki je hotel braniti svojo lastnino, a drugače se je drhal umikala strahopetno pred vsakim odporom. Neki uradnik nemškega poslanstva, ki je iskal poedine rojake in varovance tega poslanstva, da jih spravi na varno se je moral s svojim avtomobilom v neki ulici ustaviti, ker so mu goreči tramovi z neke hiše zaprli pot. Stopil je mirno iz avtomobila in s samokresom v roki, ne da bi oddal niti en strel je prisilil plenilce same, da so cesto očistili in spravili njegov voz naprej. Angleškega zdravnika dr. Mellyja so težko ranili, ko je na cesti hotel obvezati nekega ranjenca. Umrl je pozneje v britskem poslanstvu. V soboto in posebno v nedeljo so ležala povsod trupla, med njimi zlasti mnogo trupel žensk, ki svojega plena niso hotele brez odpora ostaviti drugim plenilcem. Število smrtnih žrtev teh dni ceni zastopnik »United Pressa« na kakšnih tisoč.

Evropci so se mogli z malimi izjemami rešiti. Vsem je bilo kakor se zdi, ubitih pet ali šest belokozocev. Večina jih je pribežala v tuja poslanstva. Angleško poslanstvo je bilo najboljše poskrbelo za vse eventualnosti že v naprej, ker je imelo za svojo obrambo na razpolago zanesljive indijske čete. Šele v ponedeljek, na tretji dan nemirov, so postali napadi na poslanstva drznejši in čišči, tako da sta bili belgijsko in ameriško poslanstvo nekaj časa resno v nevarnosti, dočim so turško poslanstvo rešile angleške čete. Francoško poslanstvo, ki ni imelo lastnih čet, je organiziralo obrambno službo iz pripadnikov svoje kolonije. V francoski koloniji sta se v dnevih groze rodila tudi dva otroka. Nemško poslanstvo si je znalo (kakor smo že poročali) v teh dneh povečati zalogo orožja s tem da je odkupilo nekoliko strojne in municije od tolpe, ki se je pripravljala, da napade to poslanstvo samo... S temi strojnimi je poslanstvo odbilo napad... Skupina belcev se je več ur iunaško branila v hotelu »Imperial«.

K sreči je bil lastnik najbogatejše zaloge bencina to zalogo že 30. aprila na skrivaj spravil v okolico na varno. Če bi ne bil tega storil, bi bila katastrofa še dosti večja. Za čudo je ostalo nekaj poslopij v splošnem kaosu neprizadetih. Tako se je n. pr. v poslopju zunanega ministrstva popolnoma ohranil ves arhiv.

Kitajska Greta Garbo

V Hollywood je prispela kitajska »Greta Garbo«, filmska igralka Sa š i k o H i b a. Študirala bo v Ameriki filmsko tehniko in si prizadevala za sestanek z resnično Greto Garbo

NEKAJ ZA VSE

Iz strupne žleze gada je mogoče iztisniti povprečno štiri kaplje strupa.

Davice podobna obolenja pri kokoših, golobih, mačkah in teleh ne morejo povzročiti davičnega obolenja pri človeku.

Ze dalj časa je znano, da je sladkor v vodni raztopini izbojen pri pomoči za okrevanje srca, posebno v primeru pljučnice. V ta namen ga zdravniki v novejšem času zapisujejo večinoma v malinovu ali pa tudi v sami vodi.

Kako poroča Svetonij, je Cezar vse ljudi, ki so v Rimu izvrševali zdravniško stroko, obdaril z meštanskimi pravicami da bi jih navezal na Rim.

Prva staroveška farmakologija, ki se nam je ohranila, je izšla 1. 77. ali 78. po našem štetju pod naslovom »Materia medica« in jo je napisal Pedanij Dioskorides.

Pri žolčnih kamnih ne smemo piti narzlih pijač, kajti izkušnja uči, da mora mrzel požirek izzvati napad bolečine.

Otrok porabi na kilogram svoje teže 1,3 do 2,7-krat več kisika nego odrasel človek. Tako zvano »disponirajočo konstitucijo« za jetiko so spoznali v mnogih primerih za pravo infektivno obolenje, ki je bilo le latentno.

„Mati in srce njenega sina“

Žalne svečanosti ob obletnici smrti poljskega narodnega junaka

Vsa Poljska je bila v torek 12. t. m., na obletnico smrti svojega narodnega junaka, maršala Pilsudskega, v znamenju žalnih svečanosti. V cerkvah vseh veroizpovedi so se vršile spominske službe božje, a opoldne se je v vsej državi za tri minute ustavil promet.

V središču svečanosti je bil prenos žare z maršalovim srcem in zemeljskih ostanok njegove matere na zgodovinsko vojaško pokopališče njegovega rojstnega mesta Vilne. Svečanost se je začela z zadušnico v cerkvi ob Ostri Brami, kjer sta nedaleč od znamenite podobe Matere božje na katedralu stali žara in krsta. Ob ropotu bobnov in zvonjenju zvonov iz vseh cerkva, samostanov in kapel se je stvoril orjaški sprevod, v katerem so stari sobojevniki nosili srebrno žaro z maršalovim srcem, dočim so krsto z zemeljskimi ostanoki njegove matere, ki so jih bili prepeljali iz Litve, vozili na topovski lafeti. Za člani maršalove rodbine in sorodniki je sledila celokupna vlada s predsednikom republike na čelu, za njo pa člani parlamenta. Na vojaškem pokopališču so bili zgradili preprost mavzolej, v katerem so položili srce in materino okostje k večnemu počitku pod granitno ploščo z napisom: »Mati in srce njenega sina.« Maršalova vdova je sama nesla žaro v grobnico, z bližnjega griča pa

so topovi oddali 101 strel. Državni predsednik je na koncu v posebnem nagovoru ocenil osebnost in delo pokojnega maršala.

Žara s srcem maršala Pilsudskega

Nova cesta iz Italije na Madžarsko

Pot iz Gradca v Celovec za 60 km krajša

V soboto pred binkoštni bodo na prelazu Packu na meji med avstrijsko Štajersko in Koroško blagoslovili in otvorili novo cesto, ki veže Gradec s Celovcem in je skrajšala potovanja med obema mestoma za več nego 60 km. Dosedanja zveza med Gradcem in Celovcem je šla preko jugoslovanskega ozemlja in je bila daljša.

Trasa nove ceste meri kakšnih 80 km, od tega gre 30 km čez gorsko ozemlje. Njena širina znaša skoraj 6 m, vzpon znaša 8 odstotkov, na ovinkih pa 2 odstotka. Pri gradnji je bilo treba premagati mnoge ovire, sedaj pa bo to ena najpripravnijših gorskih cest za promet z motornimi vozili. Naj-

višjo točko doseže na prelazu Packu s 1190 m.

Avstrijski listi pišejo, da je ta cesta samo del velike prometne žile, ki bo vodila nekod iz Milana do Varšave. Če pomislimo, da je vmes tudi Budimpešta, se nam pokaže pri upoštevanju današnjega zavezništva med Italijo, Avstrijo in Madžarsko tudi ves strateški pomen te poti.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Vi pač hočete biti vedno pametnejši od mene!«

»No, mislim, da je ta želja dovolj skromna.«

Štiri bratje so vzeli tri sestre

V Saint Philibertu v Vendeji (Francija) so obhajali štiri bratje, ki jih vidimo na sliki, poroko s tremi sestrami, kar se pač redko primeri

V prepad pred očmi zaročenca

21-letna učiteljica Ana Ruechtijeva iz Engallona v Švici je šla te dni s svojim bratom in svojim zaročencem, s katerim bi se morala poročiti v nekoliko tednih na izlet v Sejonsko ozemlje. Ob robu Sejonske sošale se je ustavila ob strani svojega zaročenca, da bi malo počila, pa se jo je hipoma polotila vrtočlavica in je padla v 200 m globoki prepad. Njeno telo je udarilo nešteto krat ob ostre skalne robove, dokler ni obležalo vee razbito na dnu. Trupla doslej še niso mogli dvigniti.

Šaljapin leži na tleh

Slavni ruski basiet Fiodor Šaljapin se mudi ta čas kakor znano na koncertni turneji na Daljnem Vzhodu. Njegovo potovanje je združeno z vsakovrstnimi komičnimi prigodami, kajti pevec je zelo dolge postave in v mnogih hotelih ne dobi dovolj dolgih postelj, da bi v njih spal. Posebno na Japonskem, kjer so ljudje majhne postave, mu prede v tem pogledu kai trda.

Takoj prvi dan, ko je dospel v Tokio, je imel veliko smolo. V najboljšem hotelu japonske prestolnice, v hotelu Imperialu, je moral v svoji sobi prenočiti na tleh, ker je bila postelja zanj prekratka. Nekoliko dni pozneje si je moral v Osaški svet pomagati brez postelje in na dvodnevni ladijski vožnji iz Kobeja v Sanghaj za se zasedovala ista zla usoda. Šele v Harbinu je mogel umetnik, kakor sam pravi, po vseh pravilih stegniti svoje ude.

Okada naj izvrši harakiri...

V japonskem parlamentu je prišlo do značilnega incidenta. Neodvisni poslanec Majada je vložil interpelacijo, v kateri pravi, da je bivši ministrijski predsednik admiral Okada odgovoren za februarso vojaško revolto, in vprašuje, zakaj ni mož izvršil harakirija. V parlamentu je nastala velika zmešnjava in razburjenje. Majado so pozvali, naj svoj predlog umakne, pa se je branil. Zato so ga izključili iz parlamenta.

Neguš v pregnanstvu

Haile Selassie je vladar še po vseh pravilih

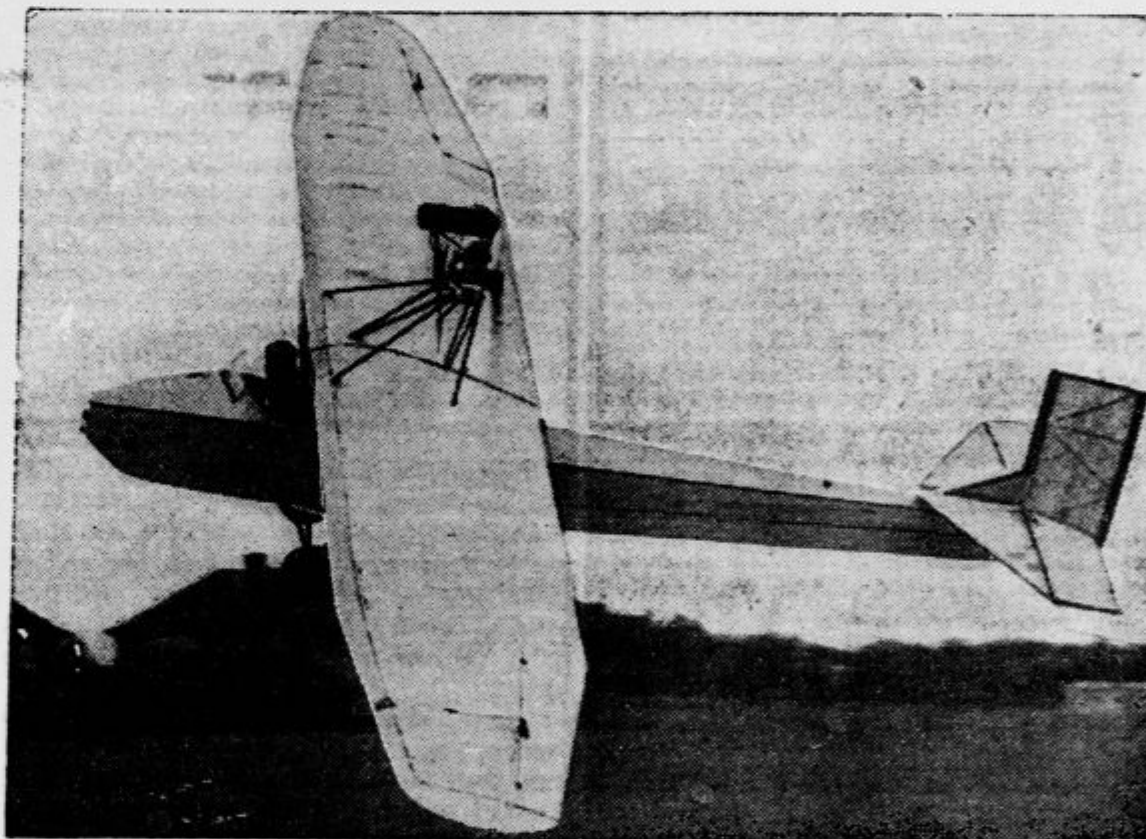
Negušev beg v tujino ni imel za Evropo le političnih posledic, temveč je spravil na dnevni red tudi razna težka državno-pravna vprašanja. Zastopnik pariškega »Journala« se je informiral o jurističnih zadevah pri prof. de la Pradelle, enem izmed najboljših poznavalcev mednarodnega prava, ki je bil tudi francoski izvedenec v komisiji Društva narodov za preiskavo incidentov v Ual-Uahu, ki so dali, kakor znano, Mussolliniju povod, da je vsilil Abesiniji vojno.

Prof. de la Pradelle pravi, da je z državnopravnega stališča Abesinija od začetka vojne v istem položaju kakor Belgija v svetovni vojni. Ker ni bilo nobene vojne napovedi, ni vodila tudi nobene vojne, temveč je samo organizirala svojo obrambo. Iz tega razloga ne more nobena država internirati neguša in mu mora vsaka tudi

nuditi gostoljubnost. V malo verjetnem primeru, da bi Italija od države, ki bi imela neguša v gosteh, zahtevala njegovo izročitev, bi morala slediti odklonitev. Tudi Holandska Viljema II. n. pr. ni samo sprejela, temveč je tudi odklonila njegovo izročitev.

Kar se tiče državnopravnega položaja neguševе osebe, je po naziranju de la Pradelle slej kakor prej vlada. Ker se ni odpovedal prestolu, so države, ki bi ga imele kot gosta, dolžne izkazovati mu iste časti, ki gredo vladarju tuje dežele. Uživa eks-teritorialnost in ni podvržen zakonom države, kjer je gost. Mogoče je seveda, da bi Italija zahtevala priznanje drugega abesinskega vladarja, toda dokler se bo Haile Selassie branil odpovedati se svojim pravicam, bo za priznanje njegovega eventualnega naslednika zelo težko dobiti obliko, ki bi bile državno-pravno obvezne.

Vsi bomo kmalu letali!

Angleški pilot Lowe Wyld je skonstruiral letalo, ki ne stane več nego 2000 švicarskih frankov. Namesto avtomobila si bodo petičniki v bodoče lahko omislili takšno ceneno vozilo po zraku

Kralj s 160 ženami

Arabski kralj Ibn Saud ima med današnjimi moškimi menda rekord, kar se tiče zbiranja nežnega spola. S 15. letom se je poročil prvič, z 18. letom je imel tri žene in v svojem 37. letu je imel za sabo že okrog 100 žen.

Prerok Mohamed dovoljuje sicer dve, tri ali kvečjemu štiri žene, toda mož se od svoje žene vendar lahko loči, posebno v Saudovini, in se poroči potem z drugo. Sedaj šteje Ibn Saud 55 let in je imel že 160 žena. Rodile so mu 27 sinov in toliko hčera, da sam ne ve, koliko jih ima. Okrog sebe ima vedno po tri žene. Za četrto je mesto vedno pripravljeno, da se lahko zasede, če zagleda kralj dekle, ki mu ugaja ali pa če se hoče iz državnih razlogov znova poročiti.

A NEKDOTA

Igralec Max Pallenberg je srečal nekega dne znanega avtorja in mu je rekel: »Napišite mi vendar igro.« — »Rad, toda ta trenutek nimam absolutno nobene ideje,« je dejal pisatelj. »Če je tako, vam lahko pomagam,« je menil Pallenberg »imam sijajno in originalno idejo.« — »Pa jo povejte!« — »Da, napišite veseloigro s humorjem. To bi bilo končno nekaj novega.«

VSAK DAN ENA

»Aj, ti nagajivec ti! Kaj mi nisi mogel prej povedati, da si splezal name?«

(Danak Familie Blad)

Kulturni pregled

Prešeren v novem nemškem prevodu

Akademski založba je izdala kot bibliofilijski tisk v 200 numeriranih izvodih 64 strani obsega knjižico »Franz Prešeren: Gedichte, Auswahl und Übertragung von Lili Novy«. Prevajanje Prešerena v nemščino ima že stoletno tradicijo, ki jo je začel sam pesnik. (Njegove prevode listnik slovenskih pesmi ponatiskuje nova Kidričeva izdaja Prešerna na straneh 254-264). Dolga vrsta prevajalcev je že merila svoje sposobnosti na pesnitvah slovenskega klasika, in primerjalni študij dosedanjih prevodov, katerih starejše je l. 1901. izbral dr. Vidic, bi dal prizadevnemu poznavalcu obeh jezikov obilo hvalnezone.

Gospa Lili Novy, ki je pokazala nenavadno prevajalsko tankočutnost že z zbirko »Blätter aus der slowenischen Lyrik (Ljubljana 1933) si je s prevajanjem Prešerena v moderno nemščino zastavila težko nalogo. Sprito tolikih bolj ali manj uspešnih poskusov, preliti bogastvo Prešerovih pesniških vrednot v nemški jezik, ni imela široke poti k cilju. Med dosedanjimi prevodi, ki jih gotovo pozna, je morala najti nove, še tesnejše, originalno zveste možnosti, nove, doslej neodkrita izraževalne odtenke, še neizlojene besedne igrice k obvladavanju Prešerena. Prav s te strani je njen pogumni poizkus vreden vse pozornosti.

Prevajalka je preložila pesmi: »Stranname«, »Pod oknom«, »Kam?«, »Sila spomin«, »Zgubljena vera«, »Mornar«, »Povodnji mož«, »Ribič«, »Orglar«, »Slovó od mladosti«, Gazele 1-7, Sonetni venec in njegov Magistralni Soneti nesreče, »Momento morile« in uvod »Krst pri Savici«. Izmed teh jih je pet prevel sam Prešeren: nedvomno redek primer, ko lahko prevajalec pokaže, da v umetniški prevajalca prekaša samega pesnika. Takih prilik je v svetovni literaturi le malo.

Prekoračili bi referativni namen časniškega članka, če bi se spuščali v primerjave in v končno vrednotenje doseženih uspehov te nove in pomembne prevajalske afirmacije ge. Nove. Po nekaterih novjših poizkusih prevesti Prešerena, izmed ka-

terih velja zlasti glede Gjukičevih srbskih prepovedov italijanska knjižnica traditore — traditore, so — po pavšalnem vtisku — prevodi ge. Lili Novy vprav prešernoslovski dogodek, čigar pomen sega iz zgolj prevajalskega kroga v višji krog umetniški — tvornega prevajanja. Ne zdi se nam, da je njena prevajalska sposobnost (ki je vedno odsev pesniško-kreativne sile, v kolikor prevajalec ni samo filološki interpret pesnika), dosegla v vseh pesmih enako visoko stopnjo. Toda v nekaterih (na pr. Unter dem Fenster, Wohin, Der Seemann, Der Wassermann, Abschied von der Jugend in v nekaterih sonetih) je dela prevajalka verjetni maksimum dosedanjega pesniškega tolmačenja Prešerena v jeziku Goetheja. Ti prevodi ne učinkujejo le po svoji zvestobi Prešerovim pesniškim mislim in oblikam, marveč tudi po značilno Prešerovem estetskem ozračju, kakor ga čutimo v originalu.

Za primer navedimo samo motto iz Poezije, ki se glasi v izvirniku: Sem dolgo upal in se bal, slovó sem upu strahu dal, srce je prazno srečno mi, nazaj si up in strah želi.

Prešeren je to svojo pesniško izpoved takole prevzel v nemščino:

Am Herzen hat Hoffnung, hat Furcht genagt; nun hab'ich beiden Lebewohl gesagt, Das Herz ist frei. Auch ruhig, glücklich — Nein! Ah, zögen doch Hoffnung und Furcht, wieder ein!

Ge. Lili Novy pa je prevela takole: Ich fürchte und liebe lang, Bis Furcht und Hoffnung ich bezwang; Das Herz ist leer, ist ohne Glück, Wünscht Furcht und Hoffnung sich zurück.

Izvirna bibliofilska izdaja teh prevodov posreduje po notranji opremi tisk prve izdaje Poezije; priporočena ji je redarica Božidarja Jakca. Bibliofilska vzorno opremljena knjižica je v trenutku izida postala dragocena redkost. — o.

Mesaričevo „Gospoško dete“

Zagreb, maja. Zagreb, maj. Ka Mesarič pred zagrebško gledališko publiko z novo komedijo. To pot so uprizorili »Gospoško dete«, ki je bila združena domača premiera te sezone. Do sedaj so igrali v Zagrebu njegovo sceno delo »Kozmički žonglerji«, ljudsko igrano »Joco Udmanica«, komedijo »I u našem gradu« ter dramo »Poslovne tajne«. Razen tega je spisal še satiro »Medju nama«, v rokopisu se še nahaja »Čovjek in krugu života«, sodobna igra, spisana na osnovi svetopisemskih motivov. Mesarič je že bil odlikovan z dvema nagradama Demetra ter z nagrado Matice hrvatskih gledaliških dobrovoljcev. »Gospoško dete« je kajkavska ljudska komedija, spisana dolno tudi v šestinski kajkavščini. Prvo dejanje se odigrava v mali vasi Kraljevcu nad šestimi pri Zagrebu, ki so znane po svojem folkloru. Drugo in tretje dejanje poteka v odlični rodbini v Zagrebu. V tej komediji vidimo torej del življenja Zagreba in njegove neposredne okolice, ki je v hrvatski književnosti po Senoi tako pislo zastopano. Da bi bil še bolj dostopen gledališki publiki, je avtor improviziral šestinsko kajkavščino, kar je tudi vraščanje zase, kjer književna, enotna kajkavščina sploh ne obstoji.

Kar se tiče same vsebine, je že nekoliko zastarela. Gospoško dete je sed grešne ljubene domobranskega nadporočnika ob priliki revizije v vasi za časa vojne in mlade »snahe«, hrvatske kmetice, ki je imela moža pri vojaki. Poznejši plemeniti zagrebški odvetnik je imel najprej svojega grešnega Jožeka na deželi v oskrbi, dokler ga po mnogih zapletljivih ne sprejme k sebi v mesto. Igralci so bili odlični v domačem ambientu: šestinska »kumica« Nina Vavra, njena vnuka, Marica in Jožek: Nada Babić in Jožo Laurenčić, zagrebški odvetnik Predrag Milanov, njegova soproga Anka Kermic in drugi. Kritika je komedijo v glavnem dobro sprejela. Priznala je Mesariču napredek v razvoju in posebno veliko tehnično znanje. Komedija posleja od začelka igre proti koncu vedno bolj zanimiva. Nekateri so mu očitali, da mu je samo do cenjenih efektov. Sicer je avtor tukaj imel izrecno namen, pisati komedijo za širše sloje brez večjih pretenzij. On je samo komedijograf, ki hoče zabavati občinstvo. Vsi so pa morali priznati, da je bilo občinstvo s to domačo komedijo zelo zadovoljno ter da gledališki uspeh gotovo ne bo izostal.

Dr. Oton Ambrož

Zapiski

Kreftove »Malomeščane« je vprizorilo v prevodu in režiji Hinka Tomašiča, bivšega režiserja in igralca mariborskega gledališča, osijsko Narodno gledališče. Igra slovenskega avtorja je imela prodoren uspeh. V osijskih »Jugoslavci« zastavi je napisal kritiko dr. M. Pražič. Pisec sodi, da spajda »Kreaturo« (pod tem naslovom so komedijo uprizorili v Osijeku) v vojno literaturo in sicer v vojno literaturo zaledja. Nadalje pravi osijski kritik: »Bratko Kreft ni zagrabil same vojne, marveč je začel v njeno ozadje. V svojih »Kreaturah« se bavi z navadnim malomeščanskim okoljem. Na oder je postavil same majhne, vsakdanje ljudi, lažnjive neiskrene strahopetne, podle, pihave, površne, vendar pa ljudi iz mesa in krvi, ljudi, ki se znajo tudi maščevati, ki znajo trpeti, se bati in klečeplaziti, kadar je treba, in ki vedno in povsod mislijo samo nase in delajo zase. Kreftu ni bila potrebna vojna, ne grmenje topov in pušk, ne bajoneti, pa nem je vendar evociral vojno in vojno psihozo zaledja, kdaj pa kdaj vprav strahotno plastično. Potrebno mu je prav majhno, navadno okostje, da na njem zgradi tako bridko, tako trpko satiro, ki je obenem tudi toliko vredna, da je v naši novejši odski literaturi ne najdeš pendaža...« — Osijsko gledališče je vprizorilo »Kreaturo« minule dni v Varaždinu, kjer namerava gostovati dva meseca. Tudi tu je imela Kreftova igra izreden uspeh. Prisotnega avtorja je publika večkrat aklamirala in mu izražala priznanje. Uprizoritev Kreftovih »Malomeščanov« in Cankarjeve »Lepe Vede« v Zagrebu sta dva prikopna znaka zanimanja Hrvatov za slovensko dramo.

»Književni horizonti«, zagrebška literarna revija, ki izhaja v redakciji pisatelja prof. L. Zimbrega, prinaša v pravkar izišlem petem zvezku Zimbregov članek »Bezposlen radnik napisao je romane«. Gre za spis Ivana Softe »Na cestici«, ki ga je izdala založba Binoza, pri kateri je nedavno izšel tudi roman kmeti Miškina. Pisec romana »Na cestici« je v trenutku, ko ga je trudoma našel pisec članka, delal kot zidarski pomočnik delavec. Prof. Zimbreg sodi: »Ivan Softa jak je talent, koji ve svojom prvom knjigom upozorava glasno na sebe i koji obećaje još mnogo...« Vosi Maksim Gorkij ali Knut Hamsun? Neovako talent, toda kdo ve, ali ga ne bodo

S P O R T

10 let nogometa med rudarji

Jubilej trboveljskega SK Amaterja

V nedeljo bo trboveljski SK Amater proslavil 10-letnico svojega plodnega delovanja na polju telesne vzgoje med rudarsko mladino. Pred 10 leti se je zbrala peščica mladih fantov, ki so začeli na majhnem prostoru gojiti nogomet, in v kratkem času se je gibanje toliko razmahnilo, da je tedanji veliki župan klubu potrdil pravila in ga je LNP sprejel za svojega rednega člana. Izprva je bilo delo precej oteženo, ker klub ni imel dobro urejenega, stalnega igrišča, a ko je leta 1928 dala TPD na razpolago velik prostor na štiru nad Lanšarjem, se je začela gojiti prava nogometna igra. Dasi je bilo igrišče zelo od rok, so se igralci z največjo požrtvovalnostjo redno udeleževali treninga, prav tako pa tudi na tekmah nikoli ni manjkalo občinstva. Takratno moštvo je bilo zelo dobro in je z malimi izjemami skoraj vedno imelo prvenstvo Trbovelj. Igralo je z vsemi klubi naše banovine in priredilo tudi več gostovanj zagrebških moštev, kakor je tudi samo gostovalo v vseh mestih banovine. Poleg nogometa je v malem klubu že takrat gojili tudi lahko atletiko. Vedno je imel velik broj prijateljev in lepo število podpornih članov, ki so mu ostali zvesti do danes, čeprav delujejo zdaj že 4 klubi v Trbovljah, največjega prijatelja pa je vedno imel v delavski javnosti.

V letu 1932, je klub dosegel svoj veliki cilj: igrišče v centru Trbovelj tik glavne ceste. Prostor je bilo treba urediti, kar so člani in prijatelji opravili brezplačno, čeprav jim je dalo mnogo trdega dela podnevi in ponoči. Tu se je šele začelo intenzivno delo in uspeh ni izostal. Čeprav je gospodarska depresija še posebej zadela sportno gibanje v revirjih, je SK Amater ohranil svoj renome in obdržal kader mladine, ki je našel v njem najboljšega vzgojitelja. Brezposelnost je bila eno najtežjih vprašanj njegovega obstanka, saj se je vprašal, kaj bi bilo, da so bili člani njegovega moštva brez dela, a v medsebojni pomoči se je klub zmerom rešil največjih težav. V zadnjih letih je dobil mnogo prijateljev med trboveljskimi obrtniki, ki so mu vedno radi z večjim ali manjšim darom prispevali na pomoč. Moštvo si je priborilo 5 letih pokalov in zastavice na raznih turnirjih. V tej pomladni sezoni je Amater trboveljski prvak. V novem času je vzorno izpolnil tudi svojo lahkootletično sekcijo in je tudi član zagrebškega JLAS. Marljivo delujejo tudi šahovski, smučarski in dramski odsek. Vodstvo kluba je bilo vedno v prijateljskih odnosih z vsemi klubi LNP.

Ob svoji 10-letnici se Amaterji s hvaležnostjo spominjajo vseh svojih predsednikov, ki so s svojo požrtvovalnostjo mnogo pripomogli njihovemu prospehu in ki so bili po redu: Ivan Šuštar, Jože Hauptman, Ivan Rovšnik, Ivan Pavešič, Adalbert Božič, Robert Stepišnik, Josip Varga. Zlasti pod predsedstvom pekovskega mojstra Varge je SK Amater doživel prav lep raz-

naše majhne razmere ubile? K. H. pričujoče tudi nekoliko Sofijove lirike. »Nadaljuje se literarno polemični razgovori Vlad. Nazora z Gabr. d'Annunzijem »Faun i njegov Mithe«. Ivan Krnic piše o Theodora Dreisera avtobiografiji »A Book about my self« in objavlja prevod značilnega odlomka, ki v njem Dreiser pripoveduje iz svojih bogatih časniskarskih izkušenj. Nadaljuje se razprava dr. Slavka Ježića »Mirisni pokret u hrvatskoj povijesti«. Josip Kosor je prispeval pesem »Božič«. Med beležkami je več književnih poročil.

»Československo-jihoslovenska revue« je s pravkar izšlo 1.-2. številko začela šesti letnik, ki prinaša nekatere hvale vredne novosti. Tako se je z oserčnim glasilom českoslov. — jugoslov. lig. fuzionalni prejšnjemu izhajajoči mesečnik »Slovensky Jadranc« Ta revija je sedaj postala priloga »Čsl.-jihoslov. revue« in jo bo tudi v bodoče urejal pisatelj »Adolf Vesely«. Nadalje je vstopil v redakcijski krog dr. Oton Berkopce in prevzel urejanje posebne rubrike Jugoslov. literarne novosti. Z novo številko se je šesti letnik lepo uvel. Na uvodnem mestu je objavljen programatski članek Antonina Beringerja »Českoslov. — jugoslov. kulturna konvencija«. Važnih problemov se nadalje dotika Vacev Paleček v članku »Opombe k časniskim člankom gospodarskega značaja. Docent dr. Julius Heidenreich je prispeval epilog prvem desetletju zvezkom »Jihoslovenske književnosti« — poln lepih in vzpodbudnih misli o literaturi slovenskega juga. Milojke Milojevič je odstopil v objavo svoje predavanje »Glasbena vzgoja v Jugoslaviji«, ki ga je imel na praškem mednarodnem kongresu za glasbeno vzgojo. O sodobni jugoslovenski glasbi piše v preglednem članku Svetomir Nastasijević. Izmed slovenskih skladateljev karakterizira samo Slavka Osterca, tipičnega predstavitelja intelektualno konstruirane glasbe in izrazitega nasprotnika glasbenega folklorja in narodnosti v glasbi. Kje so ostali drugi slovenski skladatelji? Jelena Holekova piše v srbohrvaščini o E. F. Buriana divadu 36. Pisatelj A. C. Nor je svoje vtiske z januarskega predavateljskega gostovanja v Ljubljani in Mariboru strnil v članek »Naše kulturno bratstvo«, ki kaže toplo razumevanje za slovensko kulturno življenje in za stike med Prago in Ljubljano. O delovanju Českoslov. — jihoslov. lige v l. 1935 podrobno referira generalni tajnik A. Beringer. V rubriki literatura, veda, umetnost so številni prikazi naših kulturnih polavov. Dr. Berkopce je novo rubriko »Jugoslov. literarne novosti« uvedel s kar očitno uredniško spretnostjo in napravil iz nje enega najzanimivejših oddelkov revije. Tokrat poroča o najpomembnejših slovenskih in srbsko-hrvatskih slovenskih izdajah. Izmed slovenskih novosti so omenjene res vse pomembne edicije. Vsako knjigo pisec jednatno označuje. Takih prikazov smo že želeli. Tudi priloga »Slovensky Jadranc« prinaša marsikaj zanimivega, med drugim članek Ludvika Kube »Dežela mitov, nasprotij in različenosti (Dalmacija) in A. Veselega prevod Cetinijeve pesmi z jadranskih motivov. Redakcionalno in grafično je »Českoslov.-jihoslov. revue« dosegla z novim letnikom svoj dosednji optimum.

Verifikacije igralcev:

S pravico nastopa z dnem objave (ker je bil že čitan) za Atletike Čehovin Jurij. S pravico nastopa dne 23. maja t.l.: za Atletike Agrež Edvin, König Fredi, Krell Robert, Schwisaj Josip, Jellenz Josip; za Dravo Leskovec Franc; za Jugoslavijo Ivanšek Henrik, Steblovnik Ludvik, Kolenc Franc, Ograjšek Viljem, Gorican Anatol, Dečman Viljem; za Korotan-Lin. Doinar Borislav; za Hermes Pišek Matija, Rihtar Oskar, Starman Adolf; za Ljubljano Lazarevič Radomir; za Slovana Pozarnik Miro, Ilvar Berto, Rihar Ivan; za Jugoslavijo Rutar Emil.

S pravico nastopa 6. avgusta in 6. novembra: za Jadran Uršič Franc.

S pravico nastopa 20. julija in 20. oktobra: za Atletike Špat Viljem.

S pravico nastopa 13. avgusta in 13. novembra t.l. za Bratstvo Kovačević Stevo. Citajo se: za Bratstvo Grošelj Anton, Schasche Robert; za Jadran Macarol Viktor, za Kovinarja Koren Pavel; za Korotan-Lj. Zganjar Anton; za Lendavo Kiraly Aleksander, Horvat Ludvik, Schön Dragutin, Gyöfi Stjepan, Csan Rudolf, Feher Franc, Török Ladislav — s tem da bo sledila verifikacija po odstranitvi raznih pomankljivosti.

Popravlja se verifikacija Črnobori Drago, Bratstvo, tako, da ima pravico nastopa 9. maja t.l., ker ni nastopil nad leto dni za prejšnji klub. Kos Hinko preključuje za Hermesa, ostane pri Grafiki. Veže se za Zelenčarja po par. 8. III. spl. prav. Sačić Fadil do 31. decembra 1937. V roku treh dni imajo dostaviti seznam izkaznice, z odjavami: Atletiki za Rujarja Emila; Ilirija za Pogačnika Mira, Riharja Ivana, Ilvarja Berta, Lazareviča Radomira; Sloja-Lj. za Starmana Adolfa, Rihtarja Oskara; Ljubljana za Piška Matijo; Jugoslavija za Špata Viljema; Korotan-Lj. za Uršiča Franca. Suspendira se do poravnave članarine Uršič Franc, Jadran, Jugoslavija naj do prihodnje seje predloži dokazila o predaji opreme Brnšku Viktorju in Kitku Martinu, sicer ju v smislu tozadevnega sklepa n.o. ni mogoče suspendirati. Opozarjamo se Bratstvo in Kovinar, da morata zastran mednarodnih tekem vložiti prošnjo na MZFN preko LNP; vlogi je primerno kolokvati (20 in 15 Din). Predložiti se prv. tekma Gorjenec-Kovinar na poznejši termin. Rezervirata se termina 6. do 8. septembra Gradjanškemu za proslavo petletnice. SK Kočevje ni član JNS in se ne dovoljujejo javne tekme s tem klubom. Zavrne se protest SKS z dne 5. maja t.l. proti verifikaciji Ljubljana-CSK zaradi nastopa Grintala v moštvo Ljubljane kot neutemeljen; Grintal se je pravilno v smislu par. 8 in 9 spl. prav. prijavil za SK Ljubljano in je bil v smislu par. 10 spl. prav. verificiran; verifikacija je bila objavljena v službenih objavah p.o. dne 25. aprila t.l. s pravico nastopa 3. maja t.l.; ker ni bil vložen v smislu par. 23 spl. prav. v predpisnem roku noben priziv je postal; verifikacija pravomočna in je imela Ljubljana pravico nastopiti z omenjenim igralcem. Klubi ljubljanskega drugega razreda, ki bi hoteli na praznik 21. t.m. igrati prv. tekme, naj dostavijo pismen sporazum do 17. t.m. v posredovanju pisarni. SK Radeče je odigral obe poskusni tekmi in se predložil u.o. za začasen sprejem v članstvo. Na podlagi sodniških poročil se predajo k.o.: Turner Franc, Slavia, Boben Franc, Zalog, Novljan Stanko, Mladika-Celia in Jugoslavija sta predložila seznama juniorskih igralcev za tekmovalne podmladke.

SK Ljubljana. Postave vseh štirih moštev, ki igrajo v nedeljo, so na oknu klubske pisarne in v objavi knjigi v pisarni. Vsi določeni igralci naj spodnjo opremo pravčasno dvignejo pri hišniku. Moštvi določeni za Maribor in Trbovlje naj bosta točno ob 7. na postaji. Slamič počaka v Celju, Moštvo doječno za Celje naj bo na postaji točno ob 13. Zemljič dopotuje v Celje iz Maribora. Juniorsko moštvo naj bo točno ob 9. na igrišču Hermesa. Subjuniorji igrajo v soboto ob 16. na igrišču Mladike na Kodeljevem. Postava na oknu tajništva in v garderobi.

ASK Primorje (lahkoatletika sekcija). Lahkoatletika ekipa nastopi v nedeljo dopoldne na proslavnem mitingu Amaterja v Trbovljah in sicer: Pogelšek, Vahtar, Cerar Vlado, Kosce, Serše, Skaza, Štok, Srakar I., Požar, Nabernik, Krpan, Šušteršič in vodja ekipe Weib. Imenovani morajo biti na postaji v nedeljo zjutraj najpozneje ob 7. Zaradi opreme se imajo javiti vsaki dan ob 16. naprej na igrišču tehničnemu vodji sekcije.

SK Ilirija (lahkoatletika sekcija). Na mitingu Primorja 16. in 17. t.m. startajo tile atleti: Banko, Bručan, Brunett, Dečman, prof. Dobovšek, Ilvar, Jeglič, Kvas, Orozsy, Osterman, Pribošek, Pristov, Safošnik, Starman I in II, ing. Stepišnik, Stropnik, Svetek I in II, Zupan, Zupančič. Sestane vseh juniorjev danes ob 18.15 v klubski sobi kavarne »Evrope«.

Kolesarski podsavez obvešča vsa kolesarska društva, da priredi v nedeljo kol. društvo »Ljubljaničar«, Dobrunje, otvoritveno medklubsko dirko na progi Dobrunje-Besnica in obratno za A in B skupino. Start pred gostilno g. Pavčiča v Dobrunjah ob 13.30. Podsavezni delegat g. Maver. Sodniki: Gregorc, Gregorič in Pogačar. Pozivajo se vsi vozači in funkcionarji posameznih klubov, da se dirk v čimvečnem številu udeležijo. Dirke se vrše ob vsakem vremenu.

Izleti planincev vzdolž Jadranske obale se pričnejo 31. maja ter trajajo do septembra meseca. Izhodišče je Sušak. Vsak izlet se vrši 10 dni s parnikom Dubrovačke paroplovne družbe »Pelješak«, ki vozi vzdolž obale v Starigrad, Rogoznica, na otok Biševo, v Makarsko, Orebič, Dubrovnik, Kotor ter nato mimo Hvara, Preko na Sušak. V krajih, kjer bo parnik pristal, bodo organizirani izleti planincev, tako na Velebit, Biokovo, Sv. Ilija, Orjen, Rumo itd. Podrobne informacije daje pisarna Slovenskega planinskega društva v Ljubljani. Aleksandrova cesta 4.

SK Svoboda. Od 14.30 dalje obvezen trening za vse igralce. Ob 20. članški sestanek v Delavski zbornici.

SK Iskra Ježica. Danes ob 20. pri »Rebuc« članski sestanek.

Kupujte domače blago!

Vestnik ZKD

Delavec v kulturnem pokretu

Ze več let opazujemo razveselivo dejstvo, da se delavska društva udeležujejo našega kulturnega dela. Število tečajnikov iz delavskih vrst je vedno večje, tako da to treba prihodnje leto povečati število predavanj iz socialne politike ter posvetiti tem vprašanjem kar največjo pozornost.

Okrožni odbori bodo pritegnili k sodelovanju še ona delavska društva, katere niso bila doslej posebno navdušena za tako sodelovanje iz razlogov, ki so aht sedaj povsem odpadli ali pa so materialnega značaja in v zvezi s splošno bedo delovnega ljudstva. Okrožni odbori naj proučijo možnost učinkovitega sodelovanja, centrala jim bo pomagala s svojimi sredstvi.

Dosedanje delo je zadostno dokaz, da delavstvo stremi za sodelovanjem pri kulturnem delu in da se odtuje vsem omamam stremenj, kateri so videli v njegovi osamljenosti najboljše predpogoji za svoje razdaline in sebične namene. Delavec je že prepričan, da se mora udeleževati in da mora v sodelovanju z ostalimi stanovi prevzeti vidnejšo vlogo v družbi da bo mirnim potom uveljavil vse zahteve socialne pravičnosti. Povdarja sicer svojo borbenost in odločnost, toda zaveda se, da je pri splošni obubošanosti naroda pogubno smatrati vse druge stanovne za sovražnike.

Te spremembe se moramo veseliti, čeprav ne smemo pozabiti, da nam nalaga novih dolžnosti, ki jih moramo izpolniti, ako ne želimo izgubiti tako dragocenega prijatelja.

Ti vidiki morajo biti odločilni pri določevanju našega programa, ki mora imeti izrecno povdarjeno socialno obelježje. Naša predavanja morajo stremeti za poglobitvijo razumevanja delavskih zahtev ter vprašanj moderne socialne politike in zakonodaje. Naše delo naj onemogoči dosedanje umetno spreminjanje delavskih evolucijskih zahtev v revolucionarna stremjenja. Z razumevanjem delavskih potreb bomo obenem ovrgli natanjanje, da je treba »nasprotnike« proletarijata pregnati in uničiti. Onemogočili bomo vse ugovore zoper sodelovanje med stanov in podpri nacionalno delavstvo v njegovi borbi za narodne ideale proti raznim negacijam le-teh.

V novi sezoni bodo morala vsa naša društva posvetiti največjo pozornost delavskemu vprašanju in privediti čim večje število predavanj iz socialne politike. Centrala naj prouči možnost posebnega tečaja za delavske funkcionarje, da tako ustvari vrsto dobrih delavcev, ki bodo koristili celokupnemu pokretu.

S tem pa ne bomo prekoračili našega delokroga, ker bomo samo povdarili en del kulturnega udejstvovanja.

Pričakujemo, da bodo delavska društva razumela ta naša stremjenja in da nas bodo podprla v naši želji koristiti delavstvu in njegovim upravičenim zahtevam.

Pri Sokolu v Zagorju bo predaval 26. t.m. ob 20. g. inž. Jože Rus o temi: »Zlata Praga slovenska Mekka«.

Opozarjamo vsa včlanjena društva, ki še niso poravnala članarino za leto 1935/36., da to čimprej store.

Posekajte kino-matineje ZKD, ker je čisti dobiček namenjen izključno za kulturno delo na deželi.

MARIBORSKA ZKD opozarja vsa včlanjena društva v Mariboru in okolici na sedemdesetletnico enega najstarejših prosvetnih društev na Slovenskem, to je Bralnega društva v Rušah. Imenovano društvo praznuje jubilej svojega plodnosnega nacionalnega in kulturnega delovanja v nedeljo dne 17. V. Dolžnost naših društev je, da v znak priznanja 70-letnemu kulturno prosvetnemu delu Bralnega društva v Rušah pohitijo ta dan v Mali Beograd in se tam udeležijo jubilejnih slavnosti. Pričeno se ob 11. uri z mašo zadušnico za ustanovitelje društva, ki se bo služila v pokopališčni kapelici.

Naše gledališče

DRAMA

Petek, 15. maja: Zaprtlo. (Gostovanje v Kranju: Otroč).

Proslava 25-letnega dela člana in režiserja Narodnega gledališča g. Milana Skrbinskega bo v sredo 20. t. m. Ob tej priliki se vprizori Besierova igra »Tiran«, kjer bo jubilar kreiral eno glavnih vlog. Komad ima za vsebino usodo znamenite rodbine Browninog, iz katere je izšla tudi pesnica znanih sonetov. Komad režira g. C. Debevec. Opozarjamo na ta večer naše občinstvo, ki bo vedelo oceniti ogromno delo, ki ga je izvršil v teku 25-ih let Milan Skrbineš v korist slovenskemu gledališču. Vstopnice so že v prodaji pri dnevnih blagajni. Tel. šte. 2231.

OPERA

Petek, 15. maja: Zaprtlo.

Sobota, 16. maja: Otello. C.

Sprememba opernega repertoarja. Za petek napovedana predstava opere »Lucia di Lammermoor« (za red Cetrtek) se ne more vršiti, ker se ni dospel iz Šibenika tovorni voz s kulisinim in garderobnim fundusom te predstave. Abonent redna Cetrtek prosimo, da blagovolijo vpoštevati vzrok odpovedi odnosno preložitve predstave za njihovo abonma. Izven abonmana pa se poje ta opera v nedeljo zvečer, po cenah od 30 Din navzdol.

Mariborsko gledališče
Petek, 15. maja: Zaprtlo.
Sobota, 16. maja: ob 20. Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Znižane cene. Zadnjič v sezoni.

ZAHVALA

Tem potom izrekam javno zahvalo gosp. dr. GUZELJU, prim. kirur. odd. spl. bolnice, ki je izvršil na meni operacijo, katere je izvrstno uspešna. Zavedam se prav dobro, da me je s tem delu gotovo smrti. Smatram za svojo dolžnost, da se odličnemu kirurgu za njegovo skrb in požrtvovalnost iz vsega srca najtopleje zahvalim.

Ljubljana, 13. maja 1936.

Leopoldina Kotar.

LIANA SANDEN:

VSE ZATE!

Brat se malone obotavlja. »Odkar imam spet trdna tla pod nogami, Lora, samega sebe več ne razumem, da sem se mogel toliko ukvarjati s temi kavarniški ljudmi.« In če že kam gre, je kmalu spet doma. Lora se zdi, da dobiva veselje in zmožnost za pravo, pametno sožitje. Po dolgih letih jo vendar že obhaja občutek, kakor da je med njima nekaj skupnega.

Montana je prišel iz Pariza v Berlin.

»Kaj sta dosegla?« je njegovo prvo vprašanje, ko se snide z Dadom in Joossnerjem na samskem stanovanju, ki si ga je najel za čas bivanja v Berlinu.

Dad poroča. Gragertovi načrti in proračuni za Blackwella so zdaj toliko dogotovljeni, da jih bo moči čez kakih deset dni poslati Mr. Blackwellu. Zapiske o najvažnejših rečeh in proračune je Dad prepisal in izročil Joossnerju.

»Torej je čas, da se lotimo dejani,« kratko reče Montana; »s pomočjo Charlyja Browna bom ukrenil kar je treba. Prinesite mi do poltrijne vse gradivo, pa prehitimo Gragerta. Vendar ne zadržuje, da predložimo Blackwellu in njegovim ljudem ugodnejšo ponudbo kakor Gragert. Brez tehtnega razloga ga ne bo odrinil.«

»Tedad moramo ustvariti ta razlog,« se oglasi Joossner. »Tri glave, kakršne so naše, bodo že kaj izmislile.«

Z rahlo nagubančenim čelom vzdigne Lora oči od dela. To je te dni že tretjič, da je prišel bančni ravnatelj Joossner nenapovedan v pisarno. Že včeraj je imel šef jezen obraz, ko mu ga je naznanila. »Gospodična Fehlaurova,« je rekel, »dajte, priznajte mi z ljudmi, ki nimajo drugega opravka kakor da me motijo pri delu. Prihodnjič jim recite, da sem odpotoval ali umrl, kar koli vam pride na misel.«

Georg Joossnerja po strani gleda, odkar sta se tisti večer na vrtu sporekla zaradi Renate; in Lora je zvesto prevzela šefovo mržnjo. Zdej, ko dela tu v njegovi neposredni bližini, je vse njeno življenje tolikanj pod vplivom Gragertovega značaja, da se vsak dan bolj prilagata temu živemu, izvirnemu duhu. A Lora slika o njem je bila šele popolna, ko ga je nekoč videla na stavbišču, kamor mu je morala nesti neko risbo, ki jo je vzel teval po telefonu. Tisti, ki je stal tam med delavci in zmerjal in klet in zbujal robate šale, zdaj resast kakor osat, zdaj dober kakor jagnje — šele ta je bil resnični Georg Gragert. Stal je med ljudmi, rjav, širokopleč kakor kak atlet in vendar vitez v svoji stari, ponošeni obleki, ki ni s pristnostjo prav nič ostajala za oblekami delavcev. Kar mahoma se mu je bila vrnila stara tesarska hoja, Lora si ga je živo predstavljala kakšen je bil takrat, ko je začel, potujoč tesarski pomočnik iz južnih pokrajin. Ta mož je ves v sebi, človek, ki

mu teče življenje v ravni, jasni črti in ki se mu ni treba kesati nobene stopnje svojega razvoja. Ta se je gotovo zmerom in povsod uveljavil. Zato meri vse ljudi s svojim lastnim merilom. In večina ljudi temu merilu ni kos, Joossner na primer — v njegovem vedenju je zmerom nekaj tako mučno prijaznega. Sedel je in sedel, in sinje, vodene oči so mu venomer gledale okoli. Tudi zdaj spet sedi, in rdeči svetlobni napis »konferenca« ga ne prežene in ne prežene.

»Kdo pa je notri, gospodična Fehlaurova?« vpraša in z glavo zaupno pokaže na zaprta dvovrta vrata. Lora kratko vzdigne oči od dela. »Neki gospodje, gospod bančni ravnatelj.«

»Toliko pameten sem sam, da to vem. Z damami Gragert ne bo imel konference.«

Kakor blisk šine Lora po glavi: prav za prav je čudno, da ograža Joossnerjev obisk baš razgovor z Mr. Blackwellom! Nejevoljno zmaje z glavo. In bogme, ta mah se že v tretje zmoti, med tem ko Joossner zložno sedi v naslanjaču in molči noge od sebe in se izza opoldanskega lista spet in spet pazljivo ozira po sobi. Morda ni vse nič res, kar se ji dozdeva — a neprijetnega občutka se kar ne more otresti. V tem, ko vzame nov list za stroj, pritisne skrivaj na mali gumb, ki je vdalen zraven nje v mizno ploščo.

Znotraj v konferenci sobi se Georg Gragert ozre na zvonilce, ki je komaj slišno zabrnelo. »Aha, SOS,« se zasmeje, »zunaj imajo nezaželen obisk! Kaj menite gospodje, koliko nepoklicanih bi rado vedelo, kaj delate pri meni? — Nu, ti ljudje se bodo čudili! Okrevališče za štiri tisoč otrok.

Kar tako na mah, in celo mestice, pa še kakšno — ne, to je nekaj fantastičnega!

»Meni se ne zdi prav nič fantastično, Mr. Gragert. Pri nas v Ameriki gradimo še čisto drugače na mesta,« reče Blackwellov prijatelj Gardner, ki je tudi izmed finančnikov. Georg ga pazljivo pogleda.

Ta Gardner je res pravi Yankee; širok obraz ima, kakor kak boksač, in tudi nos je boksaški, oči so pa dobrodušne in smejeve. To je tisti bučni ameriški tip, zmerom dobre volje in zmerom narejen za šalo. Zraven njega sedi tihi in pozorni George Wards, zasebni tajnik, ki hrani v možganih menda sleherni besedo slehernega razgovora, ki ga je imel Mr. Blackwell, odkar je vzel George Wardsa v službo.

Torej, Mr. Gragert, pravi Gardner, gledaje na polo polno številk, ki leži na velikih pisalni mizi, »v treh tednih pripravite proračun, to je, samo proračun za zgradbo stanovanjskih poslopj. Proračune za odvodne naprave in zgradbo cest dogotovijo v tem času naši inženjerji. Potem sedemo še enkrat za mizo, da vidimo, ali ostaja gradbeno podjetje v mefah, ki smo si jih določili za prvi poizkus. Imamo še kaj važnega? Ne? Torej good bye, Mr. Gragert. Veselilo bi me, če bi hoteli drevi z nami večerjati. Dotlej bomo gotovo imeli poročilo, koliko stanejo zemljišča.«

Georg odpre tapetna stranska vrata, ki vodijo na majhen hodnik in od tod naravnost na cesto. Se roko stisne gospodoma. Voz čaka na ulici.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo orl, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisil in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Barvarja
samostojnega, za barvanje nogavic in pletenin, sprejem takoj tovarna v Ljubljani. Ponudbe z navedbo plače in dosedanjih službenih mest na ogl. odd. Jutra pod »Barvarja« 11492-1

Damsko frizerko
samo dobro, starejšo moč, sprejme salon Mrakič, Maribor. 11656-1

Stavbenega risarja
spretnega, za priložnostna dela, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Te-koje« 11768-1

Mlad krojač
z lastnim obrtnim dovoljenjem za mesto, dobi stalno službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11733-1

Pomožno kuharico
(kave) in natakarico - ser-virko, sprejemamo za sezono na Gorenjsko. Služba lahka stalna. Poletna in zimska sezona. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjska« - sezija. 11749-1

Poštenega prodajalca
ki je zmožen samostojno voditi trgovino in zamore tudi položiti kavelj od 5 do 10.000 Din, sprejemam takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Eksport« 11740-1

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potnika
za Ljubljano, dobro vpeljane v špeditorskih trgovinah, sprejemam takoj proti proviziji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Potnik 1936« 11735-5

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Černe - juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3.

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji

34

Drugo jutro ju je na vse zgodaj zbudil hrup glasov. Mnogi ljudje ju je delo gledala izza mreže. »Pojdiva!« je šepnil Miha, in že sta se oba pognala čez mrežo, med tem ko so se gledalci prestrašeni razkropili na vse strani. Ko sta se pa spustila v tek, jo je množica hrume in kriče udrila za njima.

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

34

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Moške srajce
provratno blago, v kvaliteti kot izdelavi, največja izbira, najnižje cene pri P. L. GORIČAR Sv. Petra cesta 29. 9631-6

Birmanske ure
nudi najcenejše IVAN PAKIZ, Ljubljana, Pred škofijo 15. 11767-6

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Spalnico
plekano, 9 kosov, solidno delo, prodam za 1900 Din. Ribar, mizar, Zleba, pošta Medvode. 11736-12

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motor Puch
kupim, z lučjo ali brez. Ponudbe pod »Puch« na ogl. odd. Jutra. 11736-10

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stružnico
1,50 m stružne dolžine, v dobrem stanju, kupim. Na-tančen opis in označbo po-slati na naslov: Avto-de-lavnica Logatec, Oveca 38. 11745-20

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Racmana
male vrste, kupim. Leopold Jesih, Medvode. 11737-27

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Valjar 12—14 ton
parni ali motorni, kupim po primerni ceni. Kravčenko Ivan, Beograd, Triglavska 68. 11666-7

Skobelnik
kombiniran, dobro ohranjen, kupim. Najnižjo ponudbo z opisom in sliko poslati na ogl. odd. Jutra pod »Skobelnik 564«. 11754-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge
vseh denarnih zavodov vnovčuje po najvišji ceni takoj v gotovini Trg. ag. za bančne in kreditne posle

Alojz Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. 14/II, telefon 35-10, ki vam jamči za pravilnost in strogo solidnost v vseh poslih. 11277-16

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40, izvršuje najbolje nakup in prodajo hranilnih knjižic vseh denarnih zavodov. Za vsah denarščic. Za odgovor Din 3 znamk. 10730-16

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na Bledu
kupim manjšo enodružinsko vilo. Ponudbe z opisom in ceno poslati na: Gdja. Voraček, Beograd, Pariska ulica 18, III. sprat. 11617-30

Enonadstropna vila

solidna, na prijaznem gričku v kopališču »Dobrna«; pod najugodnejšimi pogoji naprodam. Interesenti naj se javijo na ogl. odd. Jutra pod »Krasen razgled«. 1174-30

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje
oddam s 1. junijem. Kam-bič, Aleksandrova 4/I. 11765-21

Stanovanje

3 sob, kabineta in kuhinje, oddam takoj. Karlovska c. 15, Kastelic. 11751-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje
s kopalnico, v okraju Ta-bor, bolnica, začetak Koda-ljevo, iščem za 1. avgust. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »To-čen plačnik 888«. 11640-31a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
lepo, oddam takoj. Masa-rykova cesta 23. 11764-38

Pozor zdravniki

Lepo opremljeno sobo, v villi, oddam takoj. Jegličeva cesta 11. 11738-28

Dva sstanovalca

k domačemu sinu, sprejem v veliko in solčno, opremljeno sobo z elektriko, za 30 Din za osebo mesečno. Vodmat, Pod Jelami 19, pritičje. 11767-38

Lepo sobo

opremljeno ali prazno, oddam takoj po ugodni ceni. Medvedova 7. 11765-38

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gospodična
išče prazno sobo ali sobo s kuhinjo, za takoj, po možnosti v Šiški. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »št. 88«. 11762-38a

Opremljeno sobo

elegantno, s vsem komfor-tom in kopalnico, iščem za dve osebi, samo v centru. Ponudbe pod »Elegantno« na ogl. odd. Jutra. 11747-38a

Za dva dijaka

išem sobo s hrano za čas od 1. do 30. junija. Po-nudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Eden mesec«. 11738-38a

Obri

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pozor dame!
Trajni kodri na najnovejši aparat na 16 in 34 volt. Salon Videmšek, Cankarjevo nabrežje 3, pri tro-mostju. 11750-30

Dražbe

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sodna dražba
gramofonov, avtomat-gra-mofonov ter gramofonskih plošč se bo vršila dne 16. t. m. ob pol 16. uri pri ABC. Medvedova ul., Šiška, poleg gor. kolodvoru. 11691-32

Izgubljeno

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zgubil se je
pas iz lesenih kroglic (Holz-perlen) v petek zvečer od Gajeve ulice do Tržaške ceste. Najditelj se naproša, da ga odda v ogl. odd. Jutra. 11756-38

Informacije

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Cenj. občinstvu
vključno sporočam, da sem prevzel mesarijo tvrdke Pa-vel Košenina v Ljubljani, na Gallusovem nabr. 41, ter se za cenjeni poset naj-vključneje priporočam. Meso bom prodal dnevno sveže in po najspodnejših cenah. Janez Renar. 11748-31

Zdrava pamet

vas vodi do...
»OLLA«
Znamka svetovnega slovesa

RADIO

Izvelek iz programov Petek, 15. maja

Ljubljana 11: Soliska ura: Skladatelj Vavken v besedi in pesmi. — 12: Ura narodne glasbe (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Po daljnih tujih krajih (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Ženska ura: Mladina in kriminal (ga. Zlata Pirnat). — 18:20: Fagot solo, izvaja g. Avgust Soparnik. — 18:40: O stavki (g. Milan Valant). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nač. ura: Kulturni mesečni pregled. — 20: Rezervirano za prenos. — 21:30: Radio orkester. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:30: Angleške plošče.

Beograd 17: Komorni koncert. — 19:50: Plošče. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22:20: Plošče. — Zagreb 17:15: Godalni kvartet. — 20: Koncertni večer. — 22:15: Laha in plesna muzika. — Praga 19:25: Češke narodne pesmi. — 20: Pester spomladanski program. — 21:50: Komorna glasba. — 22:15: Plošče. — Varšava 20: Operetni večer. — 22: Klavirski koncert. — 22:50: Plesna mu-zika. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16:05: Mladostne skladbe R. Wagnerja. — 17:30: Koncertna ura. — 19:25: Puceljni-va opera »Dekle z zapadac«. — 22:30: Lahka glasba. — 23:45: Dunajski sprehodi (plošče). — Berlin 19:20: Griegove pesmi. — 20:10: Orkestralni koncert. — 21: Dramski večer. — 22:30: Laha in plesna muzika. — München 18: Koncert orkestra. — 20:10: Plošče. — 20:30: Zvočna igra. — 22:30: Re-citacije. — 23:30: Laha godba orkestra. — Stuttgart 18:30: Pevski koncert. — 20:10: Pester starodunajski večer. — 22:30: Kon-cert orkestra. — 24: Nočni koncert. — Rim 17:15: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20:40: Obisk v Uffizijah. — 20:50: Sim-foničen koncert. — 22:10: Skladbe za čelo. — 22:30: Plesna muzika.

Kdor oglašuje

ta napreduje!

Z jutrišnjim dnevom

prevzamem bivšo Severjevo mesnico na Krakovskem nasipu št. 10. Postregel bom vsakršno vrsto mesa, teležim in praškim mesom. Postrežba točna. — Cene zmernih. Priporočila JAKOB JESIH ML. 11763-31

V oglašnem oddelku

»Jutra« naj dvignejo:

Aerodrom, Banja, Brez ri-zika, Čvetiča pomlad 1936, Dobro ohranjen, Državni uradnik, Dober risar, Do deset milijonov, Dobra pro-vizija, Dobro aro, Edin-stvena prilika, Gospodar-ski napredek, Gramoz na mesto aerodroma, Gradim, prevzame se tudi vloge 16, lakem, Koncena 100, Lepa prilika, Letovišče, Muzika-lina 12. maja, Mirna, Mir-na 332, Mir, Majša moč, Novost, Na deželi, Odvet-nik, Obroki, Primorka, Parcela 90, Plačam takoj, Proti gotovini, Prilika, Po-štena hiša, Pošten vajuene, Popolnoma samostojna, Res-ne ponudbe, Samostojna in skromna, Štalna ekvisten-oc 1936, Slovenija, Sigur-nost, Strojna tovarna, Spa-nijel, Tovarna, Tričlanska družina, Uradnik 888, Vest-na strojnijska, Vstajenje, Vseokoli zanesljiv in po-šten, Zanesljiv takoj, Zelo sposobna, Zanesljiv fant 34.

Trenchkoate

ter vsa OBLAČILA v ogromni izbe-ri, odlično izbe-lana si nabavite najugodnejše pri Preskerju Sv. Petra c. 14 Telefon 88-68.

PARKETE

provratne, hrastove in bukovne, dobavlja in polaga

FERDO PRIMOŽIC

Ljubljana, Cesta 29, oktobra (Rimska ce-sa) št. 16. Popravila in struženje starih parketov. Delosolidno, cene zmjerne. — Te-lefon: Škafar, 28-23.

Med mestom